

SEPTEMBER 2001

SOLIA

THE HERALD
JACKSON, MI

VOL. LXVI, No. 9

Christ the Good Shepherd

RECEIVED

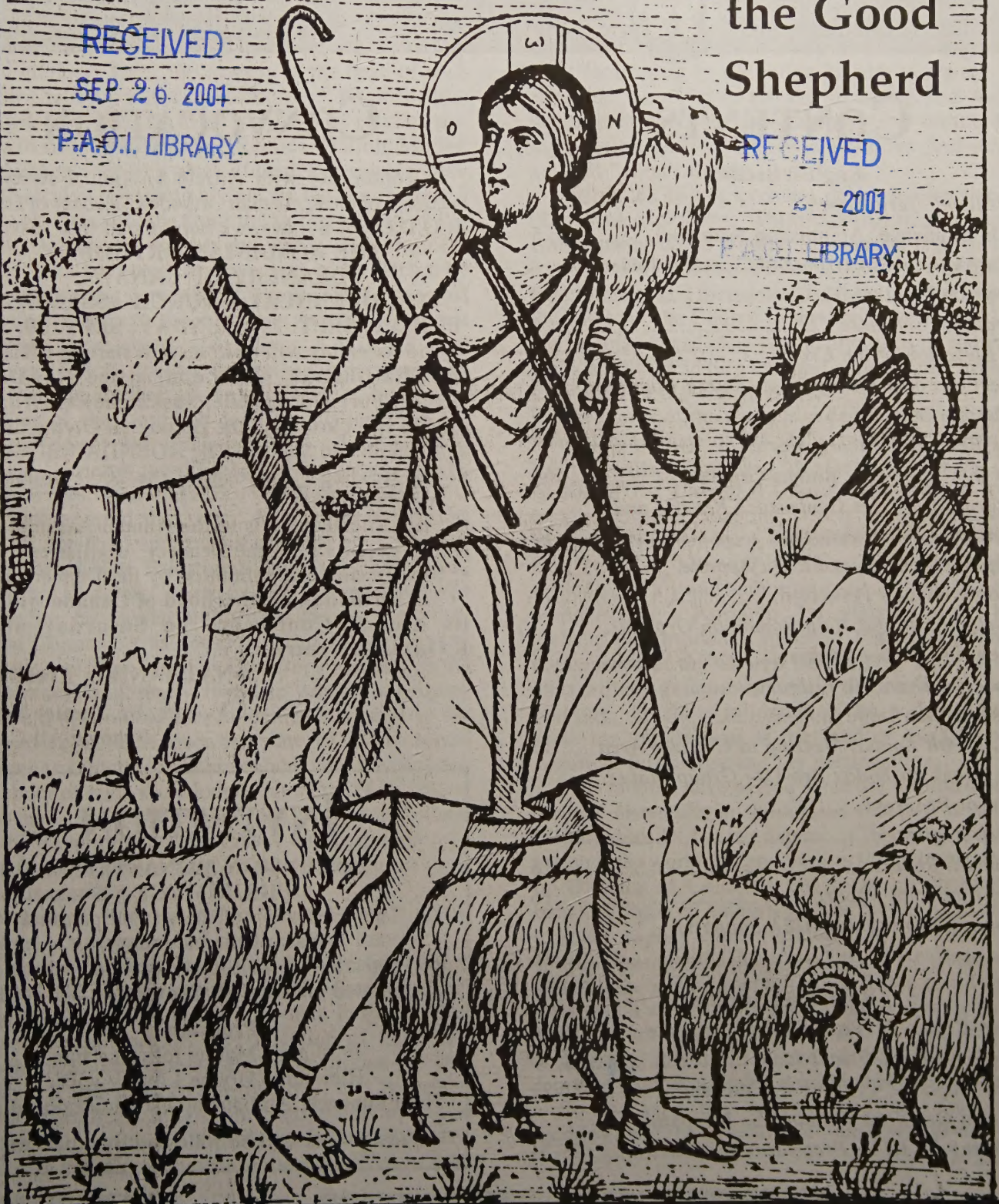
SEP 26 2001

P.A.O.I. LIBRARY

RECEIVED

SEP 26 2001

P.A.O.I. LIBRARY

SOLIA

THE
HERALD

ENGLISH EDITOR /
SECRETARY:
Protodeacon David Oancea

ROMANIAN EDITOR:
Rev. Fr. Anton Frunză

CHAIRMAN:
Most Rev. Archbishop
Nathaniel Popp

STAFF:
Rev. Fr. Remus Grama
Mr. Mark Chestnut
Mr. Tom Rosco

SOLIA — THE HERALD (ISSN 0038-1039)
is published monthly for \$15.00 per year: United
States, \$20.00 per year: Canada, and \$25.00
per year in other countries by The Romanian
Orthodox Episcopate of America, 2535 Grey
Tower Road, Jackson, MI 49201-9120. Peri-
odicals postage paid at Jackson, Michigan, and
additional offices. Phone: (517) 522-3656, Fax:
(517) 522-5907. E-mail: roeasolia@aol.com.
Internet: <http://www.roea.org>.

POSTMASTER: Send address changes to:
SOLIA — THE HERALD, P.O. Box 185,
Grass Lake, MI 49240-0185, U.S.A.

Articles and news published in SOLIA
do not necessarily reflect the views or
the endorsement of the Romanian Or-
thodox Episcopate of America.

CONTENTS

English Section

<i>Jerusalem! Jerusalem!</i>	
His Eminence, Archbishop Nathaniel	3, 5
<i>An Introduction to Orthodox Classical Education,</i>	
Deacon Jonathan H. Cholcher	4-5
<i>Hierarchal Schedule .....</i>	5
<i>The Elevation of the Cross .....</i>	6
<i>Reflections of a Bishop on a Church Congress,</i>	
Metropolitan Isaiah	7
<i>Book Review: Policarp Morusca: "On the Road</i>	
<i>of Life", Rev. Fr. Remus Grama .....</i>	8-9
<i>Pastoral Ministries Conference Renews and</i>	
<i>Enriches Participants .....</i>	10
<i>Camp St. Nicholas at Ft. Qu'Appelle,</i>	
Lorne & Judy Pinkerton	11
<i>Cleveland Faithful Help Romanian Orphans,</i>	
Rev. Fr. Remus Grama	12
<i>Wonderful Events in Calgary,</i>	
Psa. Lillian Lupu	12
<i>OC's 14th Annual Meeting in Chicago Area .....</i>	13
<i>New Greek Orthodox Pro-Life Group Makes</i>	
<i>Great Progress .....</i>	13
<i>Parish Register .....</i>	14-15
<i>Financial Report .....</i>	16
<i>Solia Financial Report .....</i>	16
<i>Orthodox Brotherhood USA Supports</i>	
<i>Camp Center .....</i>	16

Romanian Section

<i>Sfânta Cruce, Pr. Prof. Dr. Ene Braniște ...</i>	17-19, 24
<i>Știri Din Lumea Ortodoxă .....</i>	20
<i>Taina Maslului, Pr. Prof. I. Constantinescu .....</i>	21-22
<i>Biserica Ortodoxă Română La Începutul</i>	
<i>Mileniului III — Prezentare Statistică .....</i>	23-24

CONVOCATION

In conformity with Article 1, Annual Assembly,
Section 2 of the Romanian Orthodox Deanery of Canada
(R.O.D.O.C.) Bylaws, we hereby call into session:

THE ROMANIAN ORTHODOX DEANERY OF CANADA

THIRD ANNUAL CHURCH ASSEMBLY FRIDAY, SEPT. 28 - SUNDAY, SEPT. 30, 2001

The Assembly will be in session starting **FRIDAY, SEPTEMBER 28, 10:00 a.m.** at the **R.O.D.O.C. Centre, Fort Qu'Appelle, Saskatchewan.** The Assembly will close with the Hierarchal Divine Liturgy and Banquet on Sunday. The AGENDA will include:

- The Reading / Approval of the 2000 Annual Assembly Minutes
- The Official Reports to the Annual Assembly
- The Reports from the Deanery Auxiliaries
- New Business as submitted by the Deanery Board

The Orthodox Brotherhood of Canada will hold its Annual Conference on Saturday at the R.O.D.O.C. Centre. ✱

+NATHANIEL, Archbishop

V. Rev. Fr. Daniel Nenson
Dean of All Canada

INVITATION

ASCENSION MONASTERY PILGRIMAGE

The celebration of the second patronal
feast of the monastery,
Protection of the Mother of God, will be
celebrated on **Sunday, September 30, 2001.**

Program

9:30 am - Matins followed by
Hierarchal Divine Liturgy with
His Eminence, Archbishop Nathaniel presiding
The services will be followed by a banquet.

JERUSALEM! JERUSALEM!

Americans of all Christian denominations, as well as all Orthodox Christians around the world, hold Jerusalem to be the "Holiest of Cities." Last year, in December of 2000, the death of His Holiness Diodoros I, head of the Patriarchate of Jerusalem, the ancient but now small Orthodox Christian witness in modern-day Israel, made little impact worldwide. According to some statistics, there are less than 100,000 Christians in Israel, and the majority of these are Arab by ethnic identity. Thus, the passing of the head of such a small Church was not "newsworthy." Nevertheless, the Christian minority in its very city of origin, continues to sing the troparion: "Rejoice, O Zion, Mother of Churches, dwelling place of God. For you were the first to receive remission of sins, by the resurrection."

It took eight months from the falling-asleep of Patriarch Diodoros I for his successor, His Holiness Irineos, Patriarch-elect of Jerusalem, to be elected by the Synod of the Jerusalem Church. Since long-past December, however, the interest in the election of that successor grew enormously! Interest was not due, however, to pious concern as to who would spiritually head this ancient See whose first bishop was James, "Brother of the Lord." It was speculation over the temporal power, the financial clout and the position the new Patriarch would take toward Israel, Jordan and the Palestinian Authority which made news.

It was reported that, after an election by Church officials, the final approval of the vote rests on three States: Israel, The Palestinian Authority and Jordan, known to be "not Christian." This dependence for recognition by secular authority is almost as "about-face of Cannosa"* as could be! This "right," it was claimed, was established by Emperor Justinian I in the 6th Century (apparently Justinian was not a prophet and could not foresee this fundamental change in the Imperial rule). This peculiar state of affairs gives Americans something to think about. We are raised in the school of civic knowledge that there is (read also, "must be") a separation between Church and State, that the government cannot favor any particular religious formula nor interfere in the election of ecclesiastical leadership.

"Marriage" between Church and State or rather between government and religion, was prevalent in most ancient cultures. That is how the Christian Church inherited the Roman theory of the relationship between the governor and the governed. It was the European "Enlightenment," the rejection of faith, that brought down so aggressively the guillotine separating church and state. In our own day, it is the brutal efforts to eradicate religion in communist-dominated nations that also makes Americans cautious, queasy, and distrustful of government "partnerships" with "faith

communities".

This kind of "arranged betrothal" is not new to the old-world patriarchates, not one of which escaped the gentle hand-in-hand, sometimes turned strong-arm, sometimes stranglehold government interference in the election of hierarchs and administration of the Church, from Saint Constantine the Great until Prime Minister Ariel Sharon today.

Our American understanding of the "independence" of faith communities from human government is one of the very fundamental differences and real causes of misunderstanding between Orthodox in North America and those living in Europe, the Middle East and Africa. We are uncomfortable and suspicious of government interfering in our religious administration. We enjoy the freedom to act and to evangelize and do whatsoever we deem acceptable to God without asking a definition from the civil authorities; and yet, we are still "good"citizens.

Americans do not have nor desire to experience a "Department of Cults." This is another reason why the Autocephaly of the Church in America is necessary; so that we are not dependent on the whims of foreign governments and their purely secular interest in using the power of the Church to serve mundane affairs nor are we unaware of the possible pressures on the Patriarchates, which in turn may put pressure on Orthodox Christians in the United States.

The power of the Church and in the Church comes from the presence of the Holy Spirit within her, not from a position bestowed by external authority. This is true of the Universal Church. The Church exists locally, however, adapting to local government, while struggling to ever keep herself beyond secular control. To do so, however, she must be unique, able to respond quickly and authoritatively; and this demands a spokesman, a Patriarch. The election of the hierarchs of the Orthodox Church in America are strictly the concern of the Church here, clergy and lay, who elect without government interference or overtones of pressure, threats or intimidation. Such should be the same for the election of the head of the Church in America: full clergy and lay participation.

Four months have passed since the Second Conference of Hierarchs in the United States was held in Washington, D. C., the capital of the most powerful nation in the world. No government official was present, no Director of Cults, no one to be an observer on behalf of the civil authorities. The hierarchs were free to speak as they chose (although most chose not to speak). Four months out of twelve leave eight months, and still there is no announcement of the next Conference which was voted by the hierarchs to be held. (We would be amiss not to remind ourselves that the hierarchs voted this in the First Conference at Ligonier, too, and it took almost a decade to implement.)

So what keeps the Church in the United States from meeting? Not the governments under whose civil laws

Cont. on page 5

AN INTRODUCTION TO ORTHODOX CLASSICAL EDUCATION

As Orthodox Christians, we understand '*education*' — in Greek, *paideia* — as the total training and nurturing of the child. "Fathers, do not frustrate your children, but rear them in the *paideia* and admonition of the Lord" (**Ephesians 6:4**). Similarly, "My son, do not neglect the *paideia* of the Lord ..." (**Hebrews 12:5**).

Education is not an *option* for the children of God in the Church; it never has been. Even prior to Holy Baptism, and especially there, people are set aside for life in the Kingdom of God to be fed and nurtured in the Faith and to grow according to God's will and purpose. The fact that, in English versions of the Bible, *paideia* is often translated as 'discipline,' or 'chastening,' demonstrates the persistently corrective nature of Christian education, guiding persons from their earliest years of blossoming self-direction back to the goal of dependent communion with God. The human person — body, soul and spirit — is educated in the Church according to his or her created purpose, to recognize and act with all of creation in concert with the Creator, God the Holy Trinity.

'**Classical education**' refers to the manner of educating children according to a Classical model. The Classical model, time-tested since ancient Greek, Roman, and medieval times, is known as the *Trivium*, meaning, "triple-way." The Classical model recognizes three stages of mental/physiological development in children with corresponding stages of learning. The **Grammar** stage, grades 1-4, concentrates on learning the facts of language, math, history, and science without much critical thinking. The **Logic** stage, grades 5-8, concentrates on making truthful connections, deductions, and inferences with all the facts first learned in the Grammar stage. Finally, the **Rhetoric** stage, grades 9-12, concentrates on truthful expression, meaningful discourse, and skillful persuasion. Classical education prepares the student for valuable service in the world and society by teaching as much as one can about the world, tempering such knowledge with instruction in discrimination, and — importantly — developing the ability of the student to learn, think, and contribute to any situation in life.

The Classical education model is developmentally appropriate, superior in content, and impressive in its results — yet, from an Orthodox Christian perspective, it is incomplete. Education must be accomplished for right-glory (in Greek, *orthodoxa*), for the love of God, and the love of all people.

The academic standards in any secular or Christian school (or home school) should be the highest pos-

sible, and the students of the Classically modeled program will master more subject matter — facts and methods of analysis — than most, if not all, students from a non-Classical program. The aim of a specifically *Orthodox* approach, though, is to *contemplate created things, then go beyond them to the Creator*, and ultimately to know God, the Holy Trinity. The aim is to offer all knowledge back to God in thanksgiving for His goodness and love to us unto eternity. The end of Orthodox education is summarized with these words from the Divine Liturgy: "Thine Own of Thine Own, we offer unto Thee, on behalf of all, and for all."

'**Orthodox classical education**' seeks to engender Saints, not just intelligentsia. The overriding diet of the Orthodox school is Holy Scripture (the incarnate Word of God), participation in the Liturgy and prayer hours of the Church, iconography, and the example of the lives of the Saints themselves. The things of this life become a revelation of the Kingdom of God as they are re-integrated and ordered rightly in the practice of the Church — both corporately in worship and service, and personally in family and vocation.

To this end, Orthodox education possesses its own "triple-way," to which the secular Classical model harmonizes quiet well. The Orthodox way is: purification, illumination, and union with God. In an Orthodox context, learning the facts of life (Grammar stage) is primarily learning to practice virtues according to God's commandments, obedience to God and Church, repentance, and quelling the passions (*purification*). Learning how everything fits together in an ordered way (Logic stage) is learning the doctrines of the Church, the "why" things are the way they are by God's design, and the preservation and restoration of all creation to a right use in Christ (*illumination*). Learning truthful expression, discourse and persuasion (Rhetoric stage) is learning the faith in unceasing prayer, passing beyond all human reason to rely assuredly on God despite empirical evidence and opposition to the contrary (*union with God*).

While corresponding in purpose, the "triple-way" of Orthodoxy is not so much sequential like the stages of the *Trivium*, but present in its tri-fold aspect throughout a person's life. Ultimately purification, illumination, and union with God cannot be attained by any method or model, but are gifts from God and a way of life in the Holy Spirit. Therefore the Orthodox way transcends the *Trivium* and is maintained through a basic attitude of humility, purity of heart and life, and prayer. Not only does an Orthodox classical education

impart knowledge and the best tools of human learning, but it seeks to teach the student three most important things: how to desire God, not merely material ends; how to tenaciously cling to God's wisdom, not our own; and how to direct all our powers toward God, without straying according to human pride.

The genuineness of the Orthodox way — in the school, an Orthodox classical education — is that this way is the shared experience of the faith throughout the centuries. Orthodox education does not rest on theoretical knowledge, speculation, or experimentation, but on the experience of God by the Saints as they were purified, illumined, and united to God. Orthodox classical education is very academic, but it transcends academia. Moses, who “was learned in all the wisdom of the Egyptians” (**Acts 7:22**), and the Apostle Paul, who excelled in Pharisaic training and could quote Greek philosophers with ease, both learned true wisdom, however, only as God appeared to them — to Moses on Mount Sinai and to Paul on the road to Damascus. So, too, Orthodox classical education revels in the finest of human learning but relies on the wisdom coming from God alone, revealed through His Son in the Holy Spirit. The Church knows such divine learning is only received by grace as we are purified in body, soul, and spirit.

The beauty of an Orthodox classical education is in its struggle. The struggle is not merely to offer a worldly education, or a collection of information merely to meet the standards of state or national accreditation. The struggle is not to use educational efforts as an opportunity for self-congratulation or supposedly guaranteed keys of worldly success. The struggle is to hope for more, to grow in the Kingdom of God, to long for the experience of God's grace, to love God, to cooperate with God in His eternal design, to commune with God. “Do not be conformed to this world, but be transformed by the renewing of your mind, that you may prove what is that good and acceptable and perfect will of God” (**Romans 12:2**). This beautiful struggle of Orthodox classical education is the life of the Church, the Body of Christ, and eternal life that we may “grow up in all things into Him Who is the head — Christ” (**Ephesians 4:15**). ✽

Deacon Jonathan H. Cholcher

Additional Resource: Sayers, Dorothy Leigh, “The Lost Tools of Learning.” This essay — which advocated the return to Classical education, and eloquently outlined the modern secular model — was first presented by Miss Sayers at Oxford in 1947. It is copyrighted by *National Review*, 150 East 35th Street, New York, NY 10016, but is readily available on the World Wide Web.)

Editor's note: The preceding article was reprinted with permission from *In Kolya's Classroom (IKC)*, a new 28-page journal published by Orthodox Christian

Schools of Northeast Ohio (OCS-NEO). Produced five times a year: August 15, October 15, January 1, March 15 and May 15, it includes ‘theory’ articles, practical guides to setting educational goals and assessing results, quarterly integrated lesson plans, and detailed lesson guides for selected units. *IKC* is appropriate for day-school and home-school students nationwide. Subscriptions are \$40 / 5 issues. **To order In Kolya's Classroom**, mail your request and a \$40 check or money order to: In Kolya's Classroom Subscriptions, 755 South Cleveland Ave., Mogadore, OH 44260.

HIERARCHAL SCHEDULE

July 21. Grass Lake, MI. St. Mary Chapel. Hierarchal Divine Liturgy for closing of Camp Vatra for Juniors.

July 22. Rives Junction, MI. Dormition Monastery. Hierarchal Divine Liturgy.

July 29. Grass Lake, MI. St. Mary Chapel. Divine Liturgy for beginning of Camp Vatra for Seniors.

August 5. Southfield, MI. St. George Cathedral. Hierarchal Divine Liturgy. Camp Vatra for Seniors visit Cathedral. **Evening:** Visit to St. Andrew Center for Orthodox Christian Studies and Ascension Monastery, Detroit, MI.

August 12. Rives Junction, MI. Dormition Monastery. Hierarchal Divine Liturgy.

August 14. Rives Junction, MI. Dormition Monastery. Vigil for patronal feast of Dormition. Lamentations Service for the Mother of God.

August 15. Rives Junction, MI. Dormition Monastery. Hierarchal Divine Liturgy. Ordination of Deacon George Ciprian Ursache to the Holy Priesthood. Holy Unction Service.

August 19. Rives Junction, MI. Dormition Monastery. Hierarchal Divine Liturgy. Blessing of Fr. George Ciprian Ursache to hear confessions. ✽

Jerusalem

Cont. from page 3

the Patriarchate subsist. Who then? Why? It took eight months for the election of the Patriarch of Jerusalem. Certainly it should not take eight months to simply establish the date for the calling of the Third Conference of Orthodox Hierarchs in the United States.

In the meanwhile, we will watch with bated-breath to read the official government press-releases from Jordan, Israel and the Palestinian Authority so that we may officially offer prayers for the new Patriarch of Zion, that holy of holy cities. Eis Pola Eti Despota! ✽

+NATHANIEL, Archbishop of Detroit

*Folklore states that Emperor Henry the Fourth stood in the snow at Cannosa begging forgiveness from Pope Gregory 7th for thwarting papal edicts (Stephen Carter, “The Culture of Disbelief”).

THE ELEVATION OF THE CROSS

Celebrated on September 14

SCRIPTURAL REFERENCES

Epistle: I Corinthians 1:18-24; Gospel: John 19:6-11, 13-20, 25-28, 30-35; Old Testament: Exodus 15:22-16:1

FESTAL HYMNS

Troparion Tone 1

O Lord, save your people, and bless your inheritance. Grant victories to the Orthodox Christians over their adversaries; and by the virtue of your Cross, preserve your habitation.

Kontakion Tone 4

As you were voluntarily crucified for our sake, grant mercy to those who are called by your name; make all Orthodox Christians glad by your power, by bestowing on them the invincible trophy, your weapon of peace.

From Vespers

The exalted Cross calls all of creation to praise the pure passion, the passion of Christ, who was exalted on it. On the Cross He killed the one who had killed us. Christ has brought us back to life. He has adorned us, making us worthy to live in the heavens. We rejoice and exalt His name and magnify His condescension.

Rejoice, O Life-Bearing Cross. The invincible weapon of godliness. The gate of paradise, the protection of the faithful. The Cross is the might of the Church. ... The Cross raises us from earth to heaven. The Cross is the enemy of Satan. ... The Cross is the haven of salvation. ...

Special Hymn to the Cross

Before your Cross we bow down in worship, O Master. And your holy Resurrection, we glorify. (Sung 3 times with prostrations)

FOR PARENTS

The Elevation of the Cross commemorates the finding of Christ's Cross by St. Helen, the mother of the Emperor Constantine, in the fourth century; and after it was taken by the Persians, of its recovery by the Emperor Heraclius in the seventh century at which time it was "elevated" in the Church of the Resurrection in Jerusalem. From this latter event the "universal elevation" of the Cross was celebrated annually in all of the churches of the Christian Empire.

The day of the feast became, as it were, the national holiday of the Eastern Christian Empire. The Cross, the official emblem of the Empire which was placed on all public buildings and uniforms, was officially elevated on this day by the bishops and priests.

The Troparion (main hymn) of the feast which was, one might say, the "national anthem" sung on all

public occasions, originally petitioned God to save the people, to grant victory in war and to preserve the Empire "by virtue of the Cross." Today the Troparion, and all the hymns of the day, are "spiritualized" as the "adversaries" become the spiritually wicked and sinful, including the devil and his armies, and the "Orthodox Christian" replace the names of ruling officials of the Empire.

The holy day, although it has an obvious "political" origin, remains with us as a day of fasting and prayer, a day when we recall that the Cross is the only sign worthy of our total allegiance. We proclaim that we belong to the Kingdom "not of this world." Our salvation comes not by "victories" of any earthly sort, but by the only victory of the crucifixion of Christ and our co-crucifixion with Him. (*Taken from Worship, The Orthodox Faith, Vol. II, by Fr. Thomas Hopko.*)

FAMILY ACTIVITIES

- Come to celebrate the Feast Day in Church as a family, if not on the day itself (due to work or school), then at least on the eve of the feast.

- As a family, read the Scriptural references. Use the section above to explain in simple terms the significance of the Feast to your children.

- If you have a Cross, decorate it with flowers and greens and display it in your family's place of prayer for veneration. Use the Troparion and Kontakion and the Special Hymn "Before Your Cross" as morning and evening prayers, as well as before meals during the afterfeast period of seven days.

- Discuss the festal icon with your children. Help them to identify each figure. (*Compiled by Fr. Stephen Belonick, Binghamton, NY.*)

THE ICON

Saint Makarios the Bishop of Jerusalem — the central figure robed in bishop's vestments, depicted elevating the Cross above the crowd for veneration (7th century).

Saint Helen — crowned woman in the lower left (4th century).

Saint Constantine the Great — crowned man in the lower right (4th century).

The Crowd — the citizens of Jerusalem along with the saintly bishop, deacons, and monastics (7th century).

Jerusalem — the city of Jerusalem is shown in the background; above the Cross is the domed Church of the Resurrection which Saints Constantine and Helen had erected over the site (7th century). (*Taken from The Icon Book by Boojamra, Essey, McLuckie and Matusiak.*) ❀

OCTOBER ISSUE DEADLINE
September 14

REFLECTIONS OF A BISHOP ON A CHURCH CONGRESS

The Pious Priests and Deacons, and the Esteemed Parish Council Members:

Beloved in the Lord,

I am very pleased to inform you that we concluded a most-productive and spiritually beneficial Clergy Retreat and Clergy-Laity Assembly.

Those who attended were in agreement that the opportunity for worship, for fellowship, for exchange of valuable information and insight regarding parish life was uplifting, encouraging, and most worthwhile.

It is therefore with profound dismay that I must unavoidably reflect with sadness that some of our clergy did attend the retreat and Assembly, and that likewise some of our parishes were not represented at the Assembly.

The clergy retreats and the Diocesan clergy-laity assemblies are not simply recurrent events affecting the diocesan administration, but rather they are vital spiritual milestones in the individual lives of the priests and deacons and in the community life of each parish. Each person is a Christian, not in isolation, but through integration into the Body of Christ by virtue of Baptism and a living relationship with the risen Lord. In exactly the same way each priest and deacon exercises the priesthood in union with his hierarch and his fellow clergy in an integral and active manner. Likewise, there is no such thing as an "autonomous" or "isolated" parish, but rather one Lord, one Church, and one people of God who in every Diocese meet to worship the living God and to share the living experience of their commonly-held Christian faith with one another in working sessions and in fellowship.

Those parish councils who failed to send their priest to the clergy retreat and the Assembly sinned grievously against him, and against their own Church. I cannot accept that in each and every parish there is not even one person, or several individuals together, who would have contributed the cost of a plane ticket and a hotel room out of love for the parish and their priest if asked to do so. It causes me to seriously question whether these parishes that failed to support their priest are indeed viable as effective witnesses to our holy Orthodox faith, and I wonder whether the spirit that produces such a pitiful example of failed stewardship will be able to preserve the parish for the next generation for the sake of our children.

Those priests and deacons who did not actively investigate every possibility to make the necessary effort to come together with their hierarch and brother clergy sinned grievously against themselves, their parishes, and the Church. No priest could possibly be so foolish and deluded as to think that he can long endure as a faithful servant of the Lord in separation from his brethren. In the future I may have no choice but to suspend, without pay, those priests and deacons

who without valid cause are absent from the clergy retreats and the diocesan Assemblies.

Those parish council members who did not make a serious effort to come to the Assembly, and to encourage or recruit representatives from their parishes sinned against their own parish and their fellow parishioners. In this far-flung Diocese it is more important than in any other of our dioceses to make even extraordinary efforts to gather together as the people of God, so as to minimize our isolation, to encourage one another in the faith, and to build up the Body of Christ. Failing to do so minimalizes our witness, and relegates our parishes ultimately to becoming museum relics and the priests curators of fading parishes.

I most strongly exhort and encourage each of you - priests, deacons, and laity - to confirm your love for the Lord, to demonstrate your dedication to the priesthood and the parish, to manifest your own commitment to our risen Lord and Savior Jesus Christ by faithfully assembling first as a local parish of faithful and worshipping Orthodox Christians, and then as a diocese of devoted and dedicated servants of the Lord under the Omophorion of this bishop. If, of course, the priests prefer another bishop, I will be happy to accommodate them with a release from this Diocese.*

With Paternal Blessings,

+ Metropolitan Isaiah

Greek Diocese of Denver

*This article applies to those clergy and lay delegates who do not attend Congresses - +Archbishop Nathaniel.

THE MINISTRY OF HEALING

A day of study, reflection and dialogue

Saturday, September 15, 2001

8:30 am - 6:00 pm

St. Andrew House

Center for Orthodox Christian Studies

23300 Davison Ave

Detroit, Michigan

(313) 533-3953

Conducted by:

Daniel Hinshaw, M.D.

A member of the faculty of the
University of Michigan School of Medicine

Registration fee of \$20 includes luncheon

POLICARP MORUSCA: “ON THE ROAD OF LIFE”

by Aurel Sasu, Athos Publishing House, București, 2001, 208 pgs.

The poet, researcher and professor Aurel Sasu, from the University of Cluj, known in Romanian communities in America for his writings, has recently published a new book about the Romanian Americans. His first book presented the life of General George Pomutz, and his most recent book is an anthology of pastoral texts, articles and correspondence of the first bishop of the Romanians in America, Policarp Morusca (1935-1939).

A passionate historian of literature, Aurel Sasu removes the dust from the chronicle of the years 1935-1958 in the history of Romanians in the U.S.A. and Canada, offering us the chance to revisit some of the great questions of the 1950's. It is well known by now that foreign interests and ideologies mystified the Romanian history of the time. From the first page of the foreword, the author mentions the “obscure scenario” in which Policarp Morusca was removed from his Episcopal see, creating great suspense throughout this historical account, giving the reader the feeling that he is reading a novel. In spite of the troubled events and adverse forces that interfered in the life of his Episcopate from within and outside America, this first Hierarchy of the Episcopate surprises the reader by his complex personality, clear vision and excellent writing.

For the reader less acquainted with the past of the Romanian Orthodox ecclesiastical life in America, we must clarify that - after the establishment of the Episcopate, in 1929 - Bishop Policarp was its first hierarchy (1935-39). Having returned for the second time to Romania, he was caught there by the outbreak of a war that devastated Europe. On October 15 and 29, 1939, longing to come back, he was writing to the clergy of the Episcopate: “*It is hard to be here, away from my spiritual children, in these troubled times*” (P.194); “*When I come back, I would love to see a total restoration of...*” (p.195). Through the entire period of the war, he served as bishop for the armed forces and then as the dean of the Theological Faculty in Bucharest. Caught between the tectonic plates of the ideologies that divided the world, he was prevented forever to return to the USA.

After the war, in spite of his desire to return to America, he was forced to retire and lived a quiet life until God called him to his eternal reward in 1958. He was buried in Alba-Iulia. His arrest or forced residence in Soviet-occupied Romania adversely affected the majority of Romanian Americans, who struggled

to preserve the constitutional “autonomy” of their Episcopate from a Church which, they felt, was no longer free. The appointment of Andrei Moldovan as bishop, without the election of the Episcopate Congress, constitutes the essential cause of the dissent of the “Vatra” Episcopate from the mother Church. Based exclusively on his correspondence, we regard Policarp Morusca as a *prisoner of conscience*, who suffered for his Church and offers us “the model” of the supreme priesthood in adverse conditions. Aurel Sasu's book calls us not to forget our predecessors who fought the “good fight” for the survival of the Orthodox Church and became living sacrifices for her in circumstances of dire political straights.

This anthology reveals Policarp Morusca in a new light, as an apostolic image, filled with kindness and apostolic zeal; a vehement opponent to the socialist ideas; a valiant and audacious fighter against the occult forces and those of the “independent” parishes of his time. Some of his contemporaries may not have perceived in him the ideal hierarchy; others attacked him and bluntly demanded that he leave America, plotting against him. Grasping the reality of his pastorate quickly, his writings reflect his pastoral and editorial program, which astounds us today in its scope and vision. For instance, in a short time, he realigned the foundation of the Episcopate on new By Laws, founded the “Solia” newspaper and Calendar, rallied and visited the scattered parishes with fatherly and impartial love. He displayed great attachment to the cause of Bessarabia and a fatherly vision for the colonies of Romanians in America. He admired American democracy, quoting Lincoln, Truman and other representatives of American democracy, and comes through time as a true inspiration to the reader of our days. He also breathes a genuine affection for the Church of England with which, at the time, the Church of Romania had reached the peak of ecumenical closeness; as well as for the Byzantine Catholic brothers.

Bishop Policarp's enormous courage is displayed by the fact that he wrote that the only politics he participated in were “those of Christ”; words written in the 1950's, a time when he was basically a captive in his land occupied by Soviet troops. Saddened by the 1951 religious split of the Romanian Americans, Policarp writes: “*I cannot even utter how much my soul is overcome by grief,*” seeing the divisions between the parishes (p.202). He was fully aware that God “*will judge those who accused their Bishop*” and

who have made interventions "that he may not be allowed to return to America" (p. 200). Later on, in 1958, he was writing to the Vatra "with joy and thanksgiving," urging all to abide "under the comforting wings of our holy **Romanian Orthodox Episcopate of America**" (p. 205). This final blessing needs no further comment!

The medallion offered to us by Mr. Sasu, as complex as it appears, is still incomplete and needs to be filled in the future with other pieces of correspondence and writings that may further clarify historical questions which continue to linger. Following, for the sake of illustration, is another letter of Bishop Policarp not contained in this book, that indicates how he admonished Bishop Andrei Moldovan, who accepted to be appointed without the election of the Episcopate Congress: "I don't know how it happened that you were consecrated as Bishop? But since you are, do what I did...in 1936 - get approved by the people...". In the same letter, he was quoting the America newspaper: "The church in America is a church of the people; here they cannot introduce administrative methods and jandarmerie as in the country (Romania) to force the people to renounce their rights and liberties... If it is to have an Episcopate, it must be independent. Entirely independent from the State and from the Metropolitan Sees..." (Policarp catre Andrei Moldovan, 6 Aprilie 1951, apud Gerald J. Bobango: The R.O.E.A, p.255).

Aurel Sasu's book reminds us that certain truths can no longer be omitted but rather must be acknowledged. The History of academician Dr. Mircea Pacurariu already did it! The great hierarch of Banat, His Eminence Nicolae, also did it on repeated occasions! Writers such as M.N. Rusu and many others regard Bishop Policarp as "a martyr"... along with Archbishop Valearian of thrice blessed memory. All of Policarp's letters, published or not, point toward Vatra Romaneasca as the heart of the only free Romanian Orthodox Church during the cold war, and a true "institution of the exile" (Fr. Th. Damian).

All the texts are in fact reproduced from the "Solia" newspaper and calendar of the Romanian Orthodox Episcopate, headquartered at Policarp's Vatra. Many of these were obtained from the Heritage Center at the Vatra. In light of this, I was somewhat surprised that the inauguration of the book did not take place there. In this spirit, I wish to thank M.N. Rusu, who at the launching of the book in New York, reaffirmed the great sacrifice of Policarp and his Church in the struggle against communism.

Finally, the merit for this enlightening, heart-warming and inspired anthology belongs to our tireless researcher, Professor Aurel Sasu, who offers us a vibrant historical restitution. All clergy and history-lovers as well as everyone who seeks to understand the history of the Romanian Orthodox Episcopate of

95TH ANNIVERSARY HOLY TRINITY ROMANIAN ORTHODOX CHURCH

626 Wick Avenue
Youngstown, Ohio 44502
Tel. (330) 746-5397

OCTOBER 6-7, 2001

SCHEDULE OF EVENTS

Saturday, October 6, 2001

5:30 p.m. Greeting of the Archbishop /
Primirea Înalt Prea Sfințitului
6:00 p.m. Vespers / Vecernie
Following Services — Reception / Program

Sunday, October 7, 2001

9:00 a.m. Matins / Utrenia
9:45 a.m. Vesting of the Archbishop /
Imbrăcarea Înalt Prea Sfințitului
în Odajdii
10:00 a.m. Hierarchical Liturgy /
Liturgia Arhierească
12:30 p.m. Social Hour at YSU Kilcawley
Center
1:30 p.m. Banquet Dinner / Banchetul
Festiv

Adult \$20.00, Children 10 and under \$10.00

For Reservations, please call before Sept. 23.

Tillie Badila — (330) 782-2632
Helen Popa — (330) 788-3007
Parish Office — (330) 746-5397

REMINDER

DIOCESAN PREOTESE RETREAT

September 21-23, 2001

Diocesan Center: Vatra
Grass Lake, Michigan

CORRECTION: Under the "Clergy & Parish / Institution Changes" on page 13 of the August issue, the parish in Grand Rapids, Michigan is **Annunciation** not Sts. Constantine & Helen.

America, should read it. We hope to see it also translated in the English language for the benefit of all our readers. The book may be ordered from: Prof. Aurel Sasu, Str. Mehedinti Nr. 4, Sc. II, Ap. 17. 3400 Cluj, Romania for \$20 + \$5 postage and handling. *

Rev. Fr. Remus Grama

PASTORAL MINISTRIES CONFERENCE RENEWS AND ENRICHES PARTICIPANTS

Over 160 hierarchs and clergy from parishes of the Orthodox Church in America attended the pastoral ministries conference at Saint Tikhon's Monastery and Seminary in South Canaan, Pennsylvania, from June 5-7, 2001.

Following an opening Service of Thanksgiving, His Eminence, Archbishop Herman of Philadelphia and Eastern Pennsylvania, Temporary Administrator of the Orthodox Church in America, welcomed the participants, after which greetings from His Beatitude, Metropolitan Theodosius, who is on a four-month medical leave, were read. "To continue the ministry of the Lord — to proclaim the Gospel of new and eternal life — requires that we empty ourselves of all that would prevent us from becoming one with Christ," Metropolitan Theodosius reminded the clergy in his message. "Thus, without our engaging in self-emptying and self-sacrificing love, our efforts can be weakened and the message we proclaim can be misunderstood. Jesus as the Lord empties Himself so that He may take on our nature and become in every way like us, with the exception of sin, so too must we empty ourselves so that we can truly affirm that Christ is among us and within us."

"Pastoral care or service to others is the ongoing expression of self-emptying love," Metropolitan Theodosius continued. "Though we preside — or rather, because we preside — over the celebration of the Eucharist and every facet of parochial life, we are to be the last and number ourselves among the least. While instructing His disciples the Lord made clear the meaning of diaconia: 'And He sat down and called the Twelve, and He said to them, if anyone would be

first, he must be last of all and servant of all [Mark 9:35].'"

His Eminence, Archbishop Dmitri of Dallas and the South, delivered the opening presentation, "The Priest and His Parish," in which he surveyed a variety of elements related to pastoral ministry. Small group discussions followed this and subsequent presentations throughout the conference.

Other conference speakers included the Very Rev. Alexander Garklavs, Chairman of the OCA Pastoral Life Ministries Unit, who spoke on "The Historical Development of OCA Parishes;" the Very Rev. Arthur Liolin, Chancellor of the Albanian Orthodox Archdiocese, who delivered a presentation titled "Who is a Spiritually Healthy Priest?" and Protopresbyter Thomas Hopko, Dean of Saint Vladimir's Seminary, Crestwood, NY, who addressed the topic of "What is a Spiritually Healthy Parish?"

His Eminence, Archbishop Nathaniel of Detroit and the Romanian Orthodox Episcopate, offered a thought-provoking meditation following the celebration of Compline on Wednesday evening. Participants also shared a variety of concerns and insights related to aspects of parish administration during a panel discussion conducted by the Very Revs. Paul Kucynda, Sergius Kuharsky, Michael Simerick, and David Shewczyk and the Rev. Mark Sherman. Protopresbyter Robert Kondratich, OCA Chancellor, offered closing remarks, sharing his pleasure for the enthusiastic response to the conference.

The conference also provided an opportunity for liturgical worship with the monastic brotherhood and fellowship among the clergy. ❀

Participants at the 2001 OCA Pastoral Ministries Conference

CAMP ST. NICHOLAS AT FT. QU'APPELLE

The Sr. Camp opened on Sunday, July 15, with Very Reverend Father Dan Nenson blessing the camp site as well as all the children, staff and cooks with holy water. The schedules and duties of the staff were covered by the Camp coordinator, Dr. John Bujea. Then the children sat down and enjoyed their first lunch of the camp.

For the first time, my husband and I volunteered to help out the Department of Religious Education at St. Nicholas Camp on Echo Lake at Fort Qu'Appelle, Saskatchewan. We didn't know exactly what to expect, but I'd like to tell you that we left with full hearts and wonderful memories. As it turned out, our senior camp consisted of eleven girls. Some knew each other from previous camps, but for others it was their first time there. But by the end of that week, there were friendships made that will last a lifetime.

The girls had religious education classes every morning, about which we heard some mild moaning, but in the end they enjoyed what they had learned. Psa. Clara Mancantelli (teacher) wondered if they were awake enough to retain anything she was teaching. The other classes taught by Fr. Dan Nenson and Fr. John Mancantelli (Liturgics) and Dr. Eleanor Bujea (Liturgical Music) brought about a similar reaction. However, at the "Bible Challenge" competition held on the closing Saturday, the children proved to have absorbed what the teachers taught, as every single question directed to each team was answered correctly. It was a case in which both the teachers and the students won.

After the Holy Liturgy on Saturday, a short 12 minute play on the life of the Virgin Mary was performed by the campers. The script was totally written by the students, and Tamara Ruzic, junior counselor, directed most of the play. They did a wonderful job. Another learning experience.

After brunch, we were treated to some ethnic Romanian dancing taught by Paula, Cara, Tawnee, and Aerial of the Miorita Romanian Dancers of Regina. As a result, all the campers participated in the Romanian Dancing part of the program.

The camp was not all about structured lessons and twice-a-day chapel. We had fun times also. We went swimming, played mini golf, and had the Royal Canadian Mounted Police talk to the children about being good citizens in the community as they grow up. They also toured a heritage farm site. During the evenings, icons of the Virgin Mary and Christ and crosses out of beads were made by the girls, which

Camp St. Nicholas for Juniors

Camp St. Nicholas for Seniors

they took home with them. About 9:00 p.m. each day, the campers sat around a fire where they roasted wieners and marshmallows and sang songs. One evening, they ordered pizza and ate contraband chocolate bars.

As usual Rose Dumba and Evelyn Nister cooked delicious meals that brought loud applause from the campers at the close of camp.

After being at the camp, our hope is that more of our youth will be encouraged to attend; and hopefully, that more parents would be encouraged to volunteer at the same time. Everyone will go home richer for the experience. ✽

Lorne & Judy Pinkerton
Calgary, Alberta

MOVING?

Send your old and new addresses to:
ROEA
PO BOX 185
GRASS LAKE, MI 49240 USA
or E-mail to: roeasolia@aol.com

CLEVELAND FAITHFUL HELP ROMANIAN ORPHANS

To respond to some of the enormous needs of the ministry to Romanian orphans, to which Craig and Victoria Goodwin of the Orthodox Christian Mission Center (OCMC) are so dedicated in Romania, Preoteasa Elena Grama initiated this past Spring a clothing drive for babies. It takes many hearty people to complete a task of this nature.

Fr. Remus & Ps. Elena Grama with Volunteers

Through the steady appeals published in the parish bulletins, Father's sermons and personal approaches, the drive was finally completed after the Holy Pascha.

Moved by the sad stories seen on TV or heard from the visitors, many kind parishioners responded favorably. An immigrant Grandmother, who remembers the hardships of the communist years, collected from all her children and alone brought a large box of clothing and toys. A mother who realized that one box was not exactly full went and bought toys to fill the box with the abundance of her heart. Another brought icons and another wrote letters that were placed in each box. Over 500 pounds of baby outfits were received and packed with love by a team of volunteers. Among them were: Dr. Teodora Buzatu, Gina Bolocan, Esmeralda and Ovidiu Vatamanu and Simona Cismasiu.

Then, Father Remus, assisted by Ionut Satnoianu and Cristian Frunzulica, drove a rented van and took all these expressions of Christian love to Detroit, to be shipped overseas.

A simple story of human solidarity, which is not the first, nor the last, yet is reminds us vividly that through love the human spirit triumphs and transfigures all things. As Nicolae Steinhard used to say: "By giving you shall receive." While we would like to thank those who took the Gospel to heart, we pray that others will follow their example. ✱

Fr. Remus Grama

WONDERFUL EVENTS IN CALGARY

Fr. Lupu with Katlyn Simone and Taylor Nicole during the Sacrament of Baptism.

On the weekend of July 14-15, St. Mary Church, Calgary, Alberta, celebrated the baptism of two young sisters (see photo). The Ladies Auxiliary also hosted a Stampede BBQ to celebrate the city of Calgary's wild west tradition of a "stampede" each year. The youth of the parish took the opportunity to wash cars and raise money for the parish's building fund. After the cars were clean (?), Fr. Michael Lupu blessed each car in anticipation of St. Elijah day. ✱

Psa. Lillian Lupu
President, Ladies Auxiliary

OCL's 14TH ANNUAL MEETING IN CHICAGO AREA

Orthodox Christian Laity (OCL) has announced its 14th National Annual Meeting will be held at the Renaissance Hotel in Oak Brook, Illinois on Saturday and Sunday, October 20-21, 2001.

The theme is "**Orthodox Christian Diversity in America and the Unity We Need.**" Featured speakers will include outstanding recognized authorities who will discuss the political, sociological, ethnic and canonical issues of Orthodox church governance and how an understanding of these issues can effect unity of jurisdictions.

Peter Marudas, of Baltimore, Maryland, Chief-of-Staff for Senator Paul Sarbanes, will speak on "Orthodox Witness, Not Orthodox Politics," **Professor Elizabeth Prodromou**, a faculty member at Boston University, will focus on the sociological, immigration, ethnic and membership issues that affect all Orthodox jurisdictions. **Professor John Erickson**, church history and canon law specialist at St. Vladimir's Seminary in New York, will focus on the church canons and how these relate to the Unity issue.

The luncheon keynote address will be delivered by Archbishop Nathaniel, Romanian Orthodox Episcopate of America. His Eminence will speak on the celebration Orthodoxy will experience as an autocephalous Church in America. A question-and-answer session will follow the presentations. In addition, the annual business meeting will also be held.

On Sunday, October 21, OCL has arranged a PAN-ORTHODOX DIVINE LITURGY to be held at the Assumption Greek Orthodox Church in Chicago with the blessing of Metropolitan Iakovos of Chicago. Liturgy will begin at 10:00 a.m. Following the OCL sponsored service of the blessing of the loaves (Artoclasia), OCL will host a Fellowship Reception at the Plato Hall, next door to the church. Orthodox faithful are invited to attend.

Admission to the annual meeting is by registration. The \$50 fee will include the breakfast, luncheon, breaks and program materials. For further information, contact OCL meeting chair, Dr. Angelo P. Creticos, 2449 Cardinal Lane, Wilmette, Illinois 60091 or call OCL headquarters at 312-726-1790 or e-mail ocladm@ocl.org. Additional information is available on www.ocl.org.

OCL, founded in 1987, is an independently organized movement of the Orthodox Christian laity and clergy involved with spiritual renewal and the laity's role in church governance.

The Orthodox Brotherhood USA plans to hold its Fall Board Meeting in conjunction with this conference. ✽

NEW GREEK ORTHODOX PRO-LIFE GROUP MAKES GREAT PROGRESS

A pro-life educational outreach to Christian Orthodox communities is growing vigorously due to the initiative of Vera Faith Lord, a convert to the Orthodox Church.

His Eminence, Metropolitan MAXIMOS, Bishop of the Greek Orthodox Diocese of Pittsburgh, established a Diocesan Pro-Life Ministry devoted to educating the Greek Orthodox community about the realities of the tragedy and sin of abortion.

His Eminence appointed Vera Faith Lord as the first Diocesan Pro-Life Coordinator in August 2000. Vera, who has experienced the tragedy of abortion in her own life, gave up a senior level position in the business world to devote her full energy to the pro-life movement.

His Eminence sent a letter to all parishes in the Diocese of Pittsburgh, stating that:

"...a new ministry is being formed to address the issue of abortion. This is necessary because we Greek Orthodox have remained relatively silent on this matter in comparison to the Roman Catholics and Protestants. It is our obligation as Orthodox to speak up and not remain silent on this issue."

"I believe my abortion experience brought me to a crisis of conscience," Vera said. "I knew it was wrong but I had no idea how seriously it would affect my life. My goal is to help others not to make the same mistake. I expect to reach out to all Orthodox Dioceses of all ethnic traditions in America and through education to energize the clergy and laity to become active in the pro-life movement."

For further information contact: Orthodox Christians for Life, Pittsburgh, 7228 Baptist Rd., PMB #188, Bethel Park, PA 15102; (412) 851-9310. ✽

Excerpted from "Choose Life," July/August 2001, National Right to Life Committee.

WE NEED FRIENDS OF SOLIA!

Please consider a donation to assist the publishing ministry of the Episcopate. Send your tax-deductible donation to: ROEA, PO Box 185, Grass Lake, MI 49240. To use your credit card, call (517) 522-3656.

PARISH REGISTER

BAPTISMS

Amarioarei, Georgiana Cecilia, daughter of Iulian & Roxana Amarioarei, Mississauga, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Florin & Camelia Radoi.

Ardelean, Alexander Constantin, son of Sorin & Lucica Ardelean, Pompano Beach, FL. Holy Cross, Hollywood, FL. Godparents: Kai & Doinita Kroger.

Balan, Tatiana Michelle, daughter of Mile & Diana Balan, Hollywood, FL. Holy Cross, Hollywood, FL. Godparents: Dorel & Cathy Radivoj.

Ban, Danie Alex, son of Viorel & Gabriela Ban, Sterling Heights, MI. Descent of Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Frank & Aurora Asztalos.

Birza, Pavel Victor, son of Pavel & Camelia Birza, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Victor & Elena Malihin.

Boeriu, Teodora Elena, daughter of Sorin & Coralia Boeriu, Thornhill, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Gheorghe & Cornelia Ghindea.

Cascaval, Victor Andrei, son of Gheorghe & Adriana S. Cascaval, Urbana, IL. St. Dumitru, New York, NY. Godparent: Mariana Bunea.

Comaniciu, Alexandra, daughter of Dorin & Cristina S. Comaniciu, Highland Park, NJ. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Sorin & Edith Foghel.

Dickenson, Brianne Louise, daughter of Todd & Tina D. Dickenson, Coquitlam, BC. St. George Cathedral, Regina, SK. Godparent: Evelyn Nistor.

Dickenson, Ryan William, son of Todd & Tina D. Dickenson, Coquitlam, BC. St. George Cathedral, Regina, SK. Godparent: Evelyn Nistor.

Drafta, Daniel Patrick, son of Radu & Cristina D. Drafta, Westchester, NY. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Sorin & Ioana Bica.

Duggan, John Aidan, son of Robert & Luiza C. Duggan, Nassau, NY. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Antoanela-Georgeta Vaccaro.

Dunca, Anthony Vasile Ioan, son of Vasile & Valerica B. Dunca, East Hartford, CT. Holy Transfiguration, Hartford, CT. Godparents: Ion & Ecaterina Baldea.

Galaftion, Lucas, son of Florin & Monica Galaftion, Kanata, ON. St. Nicholas, Ottawa, ON. Godparents: Mugur & Oana Dragus.

Hirst, Troy Swift, son of Jacob & Mona Hirst, Cleveland, OH. St. Mary Cathedral, Cleveland, OH. Godparents: Alexandru & Claudia Sevcicu.

Ioia, Bianca, daughter of Ioan & Elena Ioia, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Ilie & Mariana Cira.

Johnson, Stephanie Amelia, daughter of Stephen & Camelia T. Johnson, Morris, NJ. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Remus & Iulia Teleaga.

Klein, Alexander Richard Jaewoo, son of Dorian & Janet Klein, England. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Mihai & Mariana Maciuca.

Klein, Julia Elena Jaehee, daughter of Dorian & Janet Klein, England. St. Dumitru, New York, NY. Godpar-

ents: Mihai & Mariana Maciuca.

Maerean, Nora Anne, daughter of Serban & Dorina M. Maerean, Putnam, NY. St. Dumitru, New York, NY. Godparent: Irina Maerean.

Manciu, Micheal, son of Nicholas & Carolyn Manciu, Minneapolis, MN. St. Mary, St. Paul, MN. Godparent: Claudiu Poptelecan.

Manciu, Nicholas, son of Nicholas & Carolyn Manciu, Minneapolis, MN. St. Mary, St. Paul, MN. Godparent: Antonela Daniela Poptelecan.

Marinescu, Mihai, son of Marian & Felicia Marinescu, North Canton, OH. St. George, Canton, OH. Godparents: Stefan & Madalina Rotescu.

Martinez, Victor Manuel, son of Manuel & Alina Martinez, Skokie, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Mircea & Dana Han.

Mihoci, Alexander Victor, son of Daniel & Giorgia Mihoci, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Victor & Katharina Ciobanete.

Mindru, Julia Katrina, daughter of Horatiu & Antoanela Mindru, Mississauga, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Vasile & Florica Herman.

Munteanu-Calbeaza, Gia Maria, daughter of Mircea & Cristina P. Munteanu-Calbeaza, Lindenhurst, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Viorel & Elena Gogea.

Muresan, James Dorin, son of Dorin & Viorica L. Muresan, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Nelu & Lacramioara Big.

Nastu, Joseph William, son of Vasile & Georgiana B. Nastu, New York, NY. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Cristian & Julia Docu.

Nemteanu, Gabriel, son of Gabriel & Wendy G.N. Nemteanu, New York, NY. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Iancu & Simona Bindela.

Nistor, Bianca Claudia, daughter of Alexandru & Claudia Nistor, Troy, MI. Descent of Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Sorin & Claudia Gligorea.

Onolfo, Florentina Isabell, daughter of Clifton & Camelia L.M. Onolfo, Miami Beach, FL. Holy Cross, Hollywood, FL. Godparent: Petra Sfera.

Pantelimon, Robert, son of Bogdan & Cristina Pantelimon, Richmond Hill, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Dan & Lia Nicola.

Pasmangia, Selena, daughter of Ioan & Marilena Pasmangia, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparent: Mihaela Myrone.

Rybarz, Skylar Anna Maria, daughter of Craig & Marianna Rybarz, Macomb, MI. Descent of Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Marcel & Dorothy Miok.

Rybarz, Tyler Cote, son of Craig & Marianna Rybarz, Macomb, MI. Descent of Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Marcel & Dorothy Miok.

Sporea, Dorin Edward, son of Adi & Stefania Sporea, Hazleton, PA. St. Joseph, Hazleton, PA. Godparents: Dorina & Emil Horga.

Sporea, Gloria Azalea, daughter of Ilie & Alma F. Sporea, Hazleton, PA. St. Joseph, Hazleton, PA. Godparents: Emil & Dorina Horga.

Todeila, Philip Christian Mina, son of Adrian & Cristina Todeila, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Mihail & Irina Iordache.

Turcu, Andreea Maria, daughter of Raul & Mihaela Turcu, Skokie, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Ion & Ramona Corbu.

Vaccaro, Emma Caroline, daughter of Scott & Antoanela C. Vaccaro, Nassau, NY. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Robert & Luiza Duggan.

Valeanu, Alexis Maria, daughter of Ciprian & Mariana Valeanu, Clinton Township, MI. Descent of Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Sorin & Claudia Gligorea.

Vasile, Alexandra, daughter of Serban & Irina E. Vasile, Hackensack, NJ. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Tom & Ruxandra Ritter.

Velescu, Roberta, daughter of Radu & Rodica Velescu, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Carmen Velescu and Bogdan Alexe.

Velescu, Roma, daughter of Radu & Rodica Velescu, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Ica Doiu and Razvan Alexe.

Walton, Theodora Evelyn, daughter of Eduard & Efstathia F. Walton, New York, NY. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Konstantina Fampa.

Zamfirescu, Mathew, son of Cosmin & Ingrid I-B. Zamfirescu, New York, NY. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Mihai & Anca Georgescu.

RECEIVED INTO THE CHURCH

Wood, Toni Charlene, Regina, SK. St. George Cathedral, Regina, SK. Rev. Fr. John Mancantelli.

MARRIAGES

Sean Edward Bily and Leanne Maria Holovach, Russell, MB. St. Elijah, Lennard, MB. Godparents: William & Barbara Holovach.

Birza, Pavel and Camelia Tatiana Stama, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Marius & Roxana Brumaru.

Cimpoia, Razvan Alexandru and Miruna Ina Ungureanu, Montreal, QC. St. Nicholas, Montreal, QC. Godparents: Razvan & Florentina Teofilovici.

Costeiu, Mircea and Teodora Livia Munteanu, Rochester Hills, MI. Descent of Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Calin Gherasim and Anca Catinas.

Gavrila, Aurelian and Mariana Banica, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Doru & Meda Jesugan.

Gerwin, Scott Edward Michael and Andreea Claudia Stoeski, Saddlebrook, NJ. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Bogdan & Christina Stoicescu.

Mihaila, George Andrei and Haritina Gratiela Dobrescu, White Plains, NY. St. Dumitru, New York, NY. Godparents: Sergiy & Laura Kuzmenko.

Mindea, Stefan and Magdalena Pop, Morton Grove, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Ilie & Cristina Pavel.

Paduraru, Danut and Mirela Sorina Iovanescu, Des Plaines, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Octavian & Gabriela Marazan.

Pancrea, Octavian and Stephanie Laurin Pawnyk, North Royalton, OH. St. Mary Cathedral, Cleveland, OH. Godparents: Nicholas & Cristina Sarsama.

Popescu, Gabriel and Diana Corina Nanu, Toronto, ON.

St. George, Toronto, ON. Godparents: Valentin & Simona Boboia.

Tomescu, Eugene and Melanie Tomescu, Cleveland, OH. St. Mary Cathedral, Cleveland, OH. Godparents: John & Elena Stefanescu.

Triculescu, Gabriel Valeriu and Magdalena Ligia Balan, Sterling Heights, MI. Descent of Holy Spirit, Warren, MI. Godparents: Liviu & Ana Maria Sipliceanu.

Turcu, Raul and Mihaela Fanea, Skokie, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Ioan & Ramona Corbu.

Vinczi, Iosif and Maria Vasilas, Chicago, IL. Holy Nativity, Chicago, IL. Godparents: Marian & Ramona Antonesi.

Zaim, Gabriel Alexandru and Dacia Romana Augusta Dragos, Toronto, ON. St. George, Toronto, ON. Godparents: Mihai & Mirela Vladuc.

FALLEN ASLEEP IN THE LORD

Andrei, Ana, 87. Holy Nativity, Chicago, IL.

Anghel, Marin, 78. St. George, Toronto, ON.

Borcoman, Lazar, 79. Holy Nativity, Chicago, IL.

Bura, George, 81. Descent of Holy Spirit, Warren, MI.

Burla, Vasile (William), 77. St. Elijah, Lennard, MB.

Cornea, Lucian, 71. St. Mary, St. Paul, MN.

Curumi, Hristu Sotir, 68. St. Dumitru, New York, NY.

Datko, Janice, 82. Holy Trinity, Youngstown, OH.

Dima, Ioana, 73. St. George, Toronto, ON.

Ene, Nicolae, 59. St. Dumitru, New York, NY.

Frank, Mary, 82. St. George, Dysart, SK.

Galatiuk, Lena, 85. St. Elijah, Lennard, MB.

Habian, George Michael, 39. St. Mary Cathedral, Cleveland, OH.

Harbu, Mihai, 74. St. George, Toronto, ON.

Nedelku, Rista, 75. Holy Cross, Hollywood, FL.

Nenson, Leo Elie, 79. St. George Cathedral, Regina, SK.

Niculescu, Niculina, 90. St. Dumitru, New York, NY.

Siara, Eugene, 77. St. Mary Cathedral, Cleveland, OH.

Sfetcu, Aurel, 74. St. Mary Cathedral, Cleveland, OH.

Siclovan, Angela, 59. Descent of Holy Spirit, Warren, OH.

Spatasu, Florin, 51. Holy Nativity, Chicago, IL.

Romanian-American YELLOW PAGES 2000-2001

with Illustrated Social-Cultural Almanac

Through a special arrangement with the publisher, this beautiful, 452 page, full color, 3rd Millennium Threshold Edition of the Yellow Pages is available FREE OF CHARGE, as a gift from the Episcopate, for the cost of shipping (\$5.00). Send, email or fax your request to: ROEA, PO Box 185, Grass Lake, MI 49240-0185. Fax: (517) 522-5907. E-mail: roeasolia@aol.com.

To place an ad in the upcoming edition of the Yellow Pages contact: Center Focus Publishing at (847) 663-9690 or www.centerfocus.org. *

FINANCIAL REPORT

EPISCOPATE SUPPORTERS

Rodica Bogdan, Gloucester, ON	\$100.00
M/M Thomas Radu, Chagrin Falls, OH	\$100.00
Dr/M Emil Barsan, Silver Lake, OH	\$50.00
M/M John Tipa, South Lyon, MI	\$50.00
Psa. Juliana Marinescu, Philadelphia, PA	\$50.00
M/M Nicholas Bucurel, Canfield, OH	\$40.00
M/M Matei Blendea, Alliance, OH	\$30.00
M/M George Daba, Oak Park, MI	\$25.00
Charles Negulici, Canton, OH	\$25.00
M/M George Oancea, Louisville, OH	\$25.00
Subdn. Wayne & Lenora Wright, Uniontown, OH	\$25.00
John & Ruth Zakhi, Ft. Wayne, IN	\$25.00

GENERAL DONATIONS

Holy Trinity, Youngstown, OH	\$200.00
(2001 Episcopate Congress Donation)	
M/M Milan Beleut, Winter Haven, FL	\$50.00
(Prayers for Children & Grandchildren)	

MEMORIAM

Elizabeth Koch & Viola Cojocaru, Canton, MI ... (IMO Ruby Fluter)	\$40.00
Iuliana Campean, Grosse Pointe Park, MI	\$20.00
(IMO Valentina Cornea)	

EPISCOPATE ASSESSMENTS

Presentation of Our Lord, Fairlawn, OH	\$4,900.00
(2002 Dues)	
Sts. Constantine & Elena, Indianapolis, IN	\$1,585.00
(2002 Dues)	
St. John, Shell Valley, MB	\$480.00
(2001 Dues)	

ARCHBISHOP'S CHARITY ENDOWMENT (A.C.E.) FUND

St. Mary Cathedral Church School, Cleveland, OH	\$250.00
--	----------

CAMP VATRA HEALTH & ADMINISTRATION CENTER

Orthodox Brotherhood, USA	\$2,000.00
John Santeiu, Jr. Family, Garden City, MI	\$500.00
Elizabeth Kirk, Paradise Valley, AZ	\$50.00
M/M George Teodorescu, Canton, MI	\$50.00
Sheryl & Jim Precop, Canton, MI	\$30.00
M/M David Salanty, Strongsville, OH	\$25.00
Virginia Precop, St. Clair Shores, MI	\$20.00

CAMP VATRA (JR.) CLOSING BANQUET

M/M Thomas Radu, Chagrin Falls, OH	\$100.00
M/M Chaz Rice, Sharpville, PA	\$50.00
Ken & Jennifer Wansack, West Middlesex, PA ..	\$30.00
Dee Dee Kuharik, Medina, OH	\$25.00
Bill Monroe, Brooklyn, OH	\$25.00
Rev. Fr. Anton Frunza, Grand Blanc, MI	\$20.00

CAMP VATRA DONATIONS

M/M John Tipa, South Lyons, MI	\$25.00
--------------------------------------	---------

DEPARTMENT OF RELIGIOUS EDUCATION

Orthodox Brotherhood, USA	\$3,000.00
(Sr. Camp Vatra)	

SOLIA

July 20 - August 23, 2001

We gratefully acknowledge the following donations and subscriptions for the monthly newspaper Solia - The Herald:

FRIENDS

Elisabeta Shircea, Portland, OR	\$25.00
Stephen & Ersilia Maximo, Philadelphia, PA	\$15.00
Catherine Jones, Philadelphia, PA	\$15.00
Florence & Bob Westerfield, Warren, MI	\$12.00
Dacian & Ioana Bonta, Chicago, IL	\$5.00

SUBSCRIPTIONS

Philip & Connie Paranuik, St. Albert, AB
Rachel Panciuk, South Mountain, ON
John Zakhi, Fort Wayne, IN
George Fara, Santa Monica, CA
Rev. Fr. George Johnson, Johnstown, PA
Richard Martin, Waldport, OR
M/M Joseph Panzner, Fort Myers, FL
Michael Sfat, Manitowoc, WI
James & Mary Ann Crawford, Jackson, MI
United States Conference of Catholic Bishops, Washington, DC
Dr. Arthur Starr, Dover, FL
Ann Drake, Toronto, OH
Violet Strauss, Aurora, IL
Dr. Elaine Kleiner, Terre Haute, IN
Dacian & Ioana Bonta, Chicago, IL

ORTHODOX BROTHERHOOD USA SUPPORTS CAMP CENTER

At their Annual Conference in June 2001, the following Orthodox Brotherhood members and friends donated a total of \$2,400 toward the Camp Administration and Health Center and the publishing of pamphlets to raise the necessary funds to begin construction: Archbishop Nathaniel, George & Dorothy Aldea, Marilyn Besoiu, Gabe & Pat Boloca, Betty Ciocanea, Janet Clarey, Dr. Sanda Constantinidi, Frank & Molly Copacia, Sandy Cotosman, Maria Diaconu, Rodica Dicoi, Maria Dragos, Virginia Gibb, Louise Gibb, Nick & Mary Gibb, Mary Ann Glodich, Rev. Fr. Remus & Psa. Elena Grama, Violet Kaibas, Mike & Goldie Kalugar, Constanta Dinca Korolchuk, Florica Mindea, Doina Moldovan, Bruce & Joyce Moldovan, Valerie Nelson, Viorel & Luminita Nikodin, Rev. Fr. Ian & Psa. Mary Lynn Pac-Urar, Gigi Peru, Rev. Fr. Traian & Psa. Doina Petrescu, Tom & Esther Pora, Adela Price, Valer & Ileana Pufescu, Psa. Mary Ellen Rosco, Ray & Mary Sankey, John Serban, Elena Stefureac, V. Rev. Fr. Constantin Tofan, Georgeta Washington, Mary Ann Zarb. ✽

SFÂNTA CRUCE

1. Cultul Sfintei Cruci în creștinism.

Istoria și formele lui de manifestare

Printre cele dintâi și mai importante obiective ale cultului nostru relativ (de venerație) se află *Sfânta Cruce*, instrument binecuvântat al răscumpărării obștești și individuale a oamenilor. Obiect de tortură și de groază pentru păgâni, ca și pentru evrei (*"Blestemat este cel ce spânzură pe lemn ..."*. Deut XXI, 23 și Gal. III, 13), Crucea a fost sfințită prin sângele dumnezeiesc scurs pe dânsa și a devenit instrument de mântuire, obiect de cinstire, semn distinctiv și pricină de mândrie și de laudă pentru creștini. *"Cuvântul de cruce este sminteală pentru iudei, nebulie pentru păgâni, dar pentru noi (creștinii) mântuire,"* spune Sf. Apostol Pavel (1 Cor. I, 18, 23). De aceea, spune el în altă parte, *"mie să nu-mi fie a mă lauda decât numai în Crucea Domnului nostru Iisus Hristos ..."* (Gal. VI, 14. Comp. și Col. I, 20 și II, 14; Efeseni II, 16 ș.a.).

Încă de la început s-a acordat deci un cult religios Sfintei Cruci, ca oricărora dintre sfintele relieve care aduceau aminte de jertfa mântuitoare a Domnului. Crucea este, într-adevăr, cel dintâi obiect sfânt al religiei noastre, pe care istoria ni-l înfățișează clar ca bucurându-se de un cult relativ. Este adevărat că Crucea originară — aceea pe care s-a răstignit Domnul — din pricina împrejurărilor istorice vitrege, care caracterizează istoria creștinismului primar, va rămâne pentru un timp dată uitării și îngropată sub temeliiile templului păgân, prin a cărui zidire împăratul Adrian căuta să acopere urmele materiale ale evenimentului Crucificării și Învierii lui Hristos. Dar cinstirea semnelui sfânt al Crucii era așa de generală în primele trei secole, încât ea nu avea adversari decât pe păgâni. Într-adevăr, unul dintre obiectivele atacurilor păgâne împotriva religiei celei noi era *"adorarea"* crucii de către creștini care scandaliza mentalitatea păgână și pe care păgânii, neînțelegând-o, o răstălmăceau și o denaturau, numind în derâdere pe creștini *adoratori ai Crucii* (σπαυρολατραι, crucicolae). Dar tocmai atacurile acestea constituie astăzi dovezi indirecte despre existența unui cult creștin al Crucii în acea vreme. Apologetii creștini din secolele II și III sunt nevoiți să răspundă și să restabilească adevărul, justificând cinstirea Crucii; așa fac, de exemplu, *Tertulian*, *Minucius Felix*, *Origen* ș.a. Ceva mai târziu (sec. IV), printre ultimii și cei mai înverșunați adversari ai Crucii, îl aflăm pe împăratul Iulian Apostatul, care reproșa creștinilor: *"Voi venerați lemnul gol al Crucii, făcând semnul ei pe frunte și înscriindu-l la intrarea caselor voastre ..."*.

Dar nu lupsesc nici dovezile directe despre încrederea, cinstea și respectul cu care creștinii înconjurau Sfânta Cruce în primele trei secole. Pe la sfârșitul secolului II și începutul secolului III, *Tertulian* numește pe creștini *cinstitori ai Crucii* (Crucis religiosi). Cele mai vechi acte martirice arată pe martiri pecetluindu-

se cu semnul Sfintei Cruci în clipele dureroase ale judecării și pătimirii lor sau închinându-se spre locul în care le apare Sfânta Cruce în viziunile lor. Un mod de a exprima prețuirea față de Sfânta Cruce era întrebuintarea deasă a semnelui ei în numeroase împrejurări și momente din viața creștinilor (la deșteptarea din somn, la culcare, la masă, la muncă etc.), despre care ne încredințează, de ex., *Tertulian* și *Origen*, precum și purtarea ei ca amuletă protectoare de către creștini.

Trecând de la textele literare la monumente, arheologia ne arată cât de des era reprezentat semnul Sfintei Cruci în inscripții, picturi, sculpturi, gravura obiectelor portative (pe relicvarii, bijuterii, lămpi, inele, monezi, sigilii etc.), dintre care multe s-au păstrat până azi. Din pricina situației speciale a creștinismului în primele trei secole, semnul Sfintei Cruci e reprezentat însă, de obicei, pe cele mai vechi monumente, în forme deghizate sau în simboluri, ca de ex., ancora, tridentul, litera grecească T (Crux commissa) sau monogramul, în diferitele lui variante (Crux decussata, X sau Χ etc.), care se întâlnesc pe numeroase monumente funerare din epoca persecuțiilor. Prima reprezentare sigură datată a Crucii pe un monument creștin apare incizată pe peretele unei case din Herculaneum, înainte de anul 79; alta o găsim mai târziu în inscripția de pe un altar din Palmiria, din anul 134. În inscripțiile și epitafele din picturile catacombelor găsim de vreo 20 de ori semnul Crucii, iar ultimele descoperiri arheologice din Palestina ne-au adus noi mărturii că semnul crucii era folosit ca simbol creștin pe osuarele din necropolele aparținând chiar membrilor primei comunități creștine din Ierusalim.

Din sec. IV înainte, cinstirea Crucii din devoția particulară creștină ia o mare dezvoltare și începe să se manifeste în chip public, trecând în cultul obștesc și oficial al Bisericii. La aceasta au contribuit îndeosebi două evenimente istorice:

a) Cel dintâi e apariția minunată pe cer a semnelui Crucii, prin care împăratul Constantin cel Mare câștigă biruința împotriva lui Maxențiu (312); faptul acesta determină pe împărat și pe succesorii lui să desființeze prin legi speciale pedeapsa răstignirii pe cruce, obișnuită până atunci la romani. De aici înainte, semnul Crucii ia locul vechilor embleme păgâne (dragonul sau altele) pe steagurile ostașilor (*labarum*), pe scuturile lor, pe diademele și sceptrul împăraților, pe monezi și acte oficiale, pe diptice etc.; îl găsim însă și pe monezi ale regilor din provinciile periferice ale imperiului, creștinate mai de mult, cu un secol înaintea lui Constantin cel Mare.

b) Al doilea fapt determinant în evoluția ulterioară a cultului Sfintei Cruci a fost descoperirea (dezgroparea) Crucii originare, pe care a fost răstignit Domnul; descoperirea a avut loc pe la 326 și se datorește stăruințelor Sfintei Elena, conform unei tradiții pioase, consemnată la mulți scriitori și Părinți bisericești din

Cont. pe pag. 18

Sfânta Cruce

Cont. de la pag. 17

secolele IV-V, ca de ex., istoricul Eusebiu, Sf. Chiril al Ierusalimului, Sf. Ambrozie, Fer. Ieronim, Teodoret, Rufin, Socrate Scolasticul, Sozomen ș.a. Toți aceștia vorbesc și despre cultul dat atât Sfintei Cruci întregi cât și părțicelor ei, dispersate în lumea întreagă încă din sec. IV, precum atestă Sf. Chiril al Ierusalimului; acestea erau mult căutate, îmbrăcate în aur și argint și purtate la gât, ca o bijuterie de mare preț, spun Sf. Ioan Gură de Aur și Sf. Paulin de Nola. "Întreaga Biserică din toată lumea venerază cuiele cu care a fost ținut Hristos și *lemnul cinstit al Crucii*," spune diaconul Rusticus.

Îndată după descoperirea adevăratei Cruci, cinstirea ei a fost încadrată în cultul liturgic al Bisericii. Punctul de plecare al acestui cult public și oficial al Sfintei Cruci a fost sfîntirea din 13 septembrie 335 a mării biserici zidite de împăratul Constantin cel Mare pe locul Calvarului și al Îngropării Domnului (vestita biserică a Sfântului Mormânt, sau Martyrion, cu basilica Sfintei Cruci), în care a fost depusă, tot atunci, spre păstrare, cea mai mare parte a lemnului Sfintei Cruci, descoperită de curând. Vederea, atingerea și cinstirea acesteia deveni unul din obiectivele de căpetenie al mulțimilor de pelerini care începură să se îndrepte de acum înainte către Locurile Sfinte. Expunerea (arătarea) și venerarea liturgică (publică și solemnă) a Sfântului Lemn avea loc la început de două ori pe an: o dată la 13 septembrie (ziua în care, precum spune pelerina apuseană Egeria, a fost aflată Sfânta Cruce) și a doua oară în Vinerea Patimilor. Ceremoniile sfinte care aveau loc în aceste două zile la Ierusalim le descrie pe larg, spre sfîrșitul secolului IV, pelerina Egeria.

Mai târziu, din pricina afluenței crescînde a credincioșilor, venerarea generală, solemnă, a Sfintei Cruci se făcea în trei zile consecutive din Săptămîna Patimilor: Joi, Vineri și Sămbătă.

Restituirea Sfintei Cruci, furate la 614 de către regele Chosroes al perșilor, și depunerea ei solemnă (la 629-630) de către împăratul Heraclius în biserica Sf. Mormânt din Ierusalim adăugă o nouă strălucire cultului public al Sfintei Cruci. După cinci ani (634), din pricina pericolului crescînd al invaziilor arabe asupra Pămîntului Sfânt, tot împăratul Heraclius aduce Sf. Cruce la Constantinopol, depunînd-o în Biserica Sf. Sofia. Părți mici din ea se află împrăștiate în toată lumea creștină (unele din ele ajungînd și în țara noastră).

Prin veacurile VII-VIII, ceremonia liturgică a expunerii și venerării publice și solemne a Sfintei Cruci, din Vinerea Patimilor, a fost importată și în Apus.

Cît privește întrebuintarea generală a semnelui Sfintei Cruci și venerația obștească de care se bucură el în toată lumea creștină din secolele III-IV înainte, e amintită de numeroși Sf. Părinți și scriitori bisericești, dintre care amintim pe: Clement din Alexandria. Sf.

Ciprian, Origen, Sf. Ioan Gură de Aur, Asterie al Amasiei, Teodoret, Fericitul Augustin ș.a. După încetarea persecuțiilor, Crucea disimulată în simboluri și Crucea monogramatică cedează cu încetul locul Crucii simple, latine (+) sau grecești (+). Din sec. V înainte, pietatea artiștilor creștini începe să împodobească figura Crucii cu flori și piese scumpe (Crux gemmata), așa cum o întîlnim în desene din catacombe, în celebrele mozaicuri din basilicile italiene zugrăvite în acest timp (San Vitale, Sant'Apolinarie Nuovo și Mausoleul Gallei Placidia din Ravena, Sf. Pudentiana din Roma ș.a.), sau pe sarcofagele păstrate în muzeul Lateran din Roma.

Din sec. VI înainte, devine frecvent *Crucifixul* (Crucea cu chipul Mântuitorului răstignit pe dînsa), care luă o mare dezvoltare mai ales în arta și pietatea apuseană. Legi ale împăraților Teodosie și Valentinian au interzis sculptarea, pictarea sau gravarea semnelui Sfintei Cruci în locuri necuviincioase sau în care ar fi riscat să fie profanat prin călcarea cu picioarele, ca de ex., pe pardoseala bisericilor, dispoziție pe care mai târziu a consfințit-o și Sinodul trulan (692), prin canonul 73.

Sinodul VII ecumenic (Niceea 787), completat de sinodul local din Constantinopol de la 869, formulează apoi oficial doctrina exactă a Bisericii în ceea ce privește cultul Sfintei Cruci și al sfintelor icoane, precizînd că cinstirea dată icoanelor trebuie să fie egală cu cea dată Sfintei Evanghelii și Sfintei Cruci. După această epocă, cinstirea Sfintei Cruci luă un mare avînt și constatăm, mai ales în cultul bizantin, noi forme și mijloace de a se manifesta, ca de ex., *slujbele speciale* alcătuite în cinstea și spre lauda ei (ca *Acatistul Sfintei Cruci*, vezi *Ceaslovul Mare*), care se adăugară la cele mai vechi, ale sărbătorilor închinete Sfintei Cruci, sau diferitele *rugăciuni* și *imne* (canoane, condace, stihuri, tropare etc.), compuse de inspirații imnografi în același scop și încadrate treptat în rînduiala diferitelor slujbe sfinte din cărțile ortodoxe de slujbă. Așa sunt, de ex., cîntările din Octoih, pentru cele două zile ale săptămîinii care au fost închinete amintirii și cinstirii deosebite a Sfintei Cruci și a Patimilor, adică Miercurea și Vinerea. Prezența nelipsită a Sfintei Cruci în toate lucrurile scumpe evlaviei creștine: în sfintele locașuri (mai ales în sfîntul altar și deasupra tîmplei sau catapetesmei), în casele credincioșilor, la mormintele morților din cimitrie, la margini și răspîntii de drumuri sau în locuri unde s-au întîmplat nenorociri ori fapte memorabile (crucile memoriale sau *troițele* de lemn sau de piatră, așa de larg răspîndite mai ales la noi, românii), constituie o altă dovadă a prețuirii și respectului cu care evlavia ortodoxă a înconjurat totdeauna semnul sfînt al Jertfei Domnului și al mîntuirii noastre.

Cinstirea Sfintei Cruci în pietatea creștină particulară și în cultul liturgic (public) al Bisericii s-a manifestat, precum am văzut pînă acum, prin numeroase forme, ca de ex.: facerea semnelui Crucii sau închinarea și invocarea ei în diverse împrejurări și momente,

venerarea lemnului Sfintei Cruci, pelerinajele, zidirea de biserici închinare Sfintei Cruci, ca cele ridicate în sec. IV la Ierusalim și Roma, cuvântări și imne de laudă în cinstea Sfintei Cruci ș.a. Dar cea mai importantă formă este aceea a *sărbătorilor*, adică a zilelor liturgice anume orânduite de Biserică spre venerarea (cinstirea și închinarea) Sfintei Cruci, despre care am și pomenit, pe scurt, până acum, referindu-ne la trecut.

2. Sărbătorile Sfintei Cruci în cultul ortodox

a) Cea mai veche și mai importantă dintre sărbătorile ortodoxe închinare cinstirii Sfintei Cruci este *Înălțarea Sfintei Cruci* (“Υψωσις του σταυρου sau Εταυροψυχαια, *Vozdvijenie Kresta*), la 14 septembrie, pe care, precum am văzut, unii o numără între praznicele împărătești. În această zi sărbătorim de fapt amintirea a două evenimente, deosebite din istoria lemnului Sfintei Cruci, despre care am pomenit mai înainte, și anume:

— Aflarea Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul și înălțarea ei solemnă în văzul poporului, de către episcopul Macarie al Ierusalimului, în ziua de 14 septembrie din anul 335.

— Aducerea sau întoarcerea Sfintei Cruci de la perșii păgâni, la anul 629, pe timpul împăratului bizantin Heraclius, care a depus-o cu mare cinste în biserica Sfântului Mormânt (a Sfintei Cruci) din Ierusalim, după ce patriarhul Zaharia a înălțat-o în văzul credincioșilor, la 14 septembrie 630.

După mărturia unei cronică anonime, sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci ar fi luat ființă în anul 335; în acel an, în ziua de 13 septembrie, a avut loc sfințirea celebrei basilici construite de împăratul Constantin cel Mare deasupra mormântului Domnului (Μαρτυριον, *Martyrium*), iar a doua zi, fiind adunați acolo cu acel prilej mulți episcopi și credincioși, episcopul Macarie al Ierusalimului a arătat, pentru prima dată, de pe amvonul bisericii, sfântul lemn al Crucii Răstignirii, pentru ca să-l vadă și să-l venereze toți cei de față. De atunci a rămas definitiv ziua de 14 septembrie ca sărbătoare a “Înălțării” sau “Arătării” Sfintei Cruci. Cu timpul, sărbătoarea principală de la 13 septembrie, adică aniversarea anuală a sfințirii bisericii lui Constantin, care prilejuise înălțarea solemnă a Sfintei Cruci, a rămas în umbră și, deși a fost celebrată prin slujba zilei, care figurează încă în Mineiul ortodox pe septembrie (la ziua de 13), ea a rămas ca o simplă înainte-prăznuire a sărbătorii Înălțării Crucii, de a doua zi (14 septembrie), pe care a trecut accentul principal. La aceasta s-a adăugat și amintirea *aflării* Sfintei Cruci, care se sărbătorea până atunci la date diferite: la unii în Vinerea Patimilor, la alții în Lunea Paștilor.

Cu toate că pelerina apuseană Egeria afirmă că aflarea Crucii a avut loc în aceeași zi în care s-a sfințit biserica Sfântului Mormânt, adică la 13 septembrie, se pare că, la început, *Aflarea Sfintei Cruci* și *Înălțarea Sfintei Cruci* au fost sărbători separate și serbate la date diferite, așa cum, de altfel, le găsim încă până

astăzi la unele popoare creștine. Astfel, pe când *Înălțarea Sfintei Cruci* se sărbătorește pretutindeni (inclusiv la catolici) la 14 septembrie, *Aflarea Sfintei Cruci* e sărbătorită în Biserica apuseană la 3 mai: *Inventio Sanctae Crucis*, sărbătoare care asociază cultul Crucii cu Festivitățile pascale, fiind la origine aniversarea anuală a sfințirii basilicii Sfintei Cruci din Roma, zidită de Sfânta Elena în amintirea Crucii salvatoare, care se arătase pe cer fiului ei. Aici Sf. Elena a adus apoi o parte din lemnul Sfânt al Crucii descoperite de ea, care se păstrează până acum. La abisinieni și în Biserica din Alexandria, *Aflarea Crucii* se serbează la 4 mai, iar la copti și la arabi la 6 martie. Ca o reminiscență a vechii sărbători a *Aflării Sfintei Cruci* (de la 6 martie), trebuie privită în calendarul ortodox de azi Duminica a treia din Păresimi, numită a Sfintei Cruci.

Fiind sărbătoare de origine palestiniană, la început *Înălțarea Sfintei Cruci* avea un caracter local. Serbarea ei era limitată la Ierusalim, unde, precum am văzut, se păstra lemnul Crucii Răstignirii, de la descoperirea lui până la 634 (635), când a fost dus la Constantinopol. Procesiunea solemnă, prin care se cinstea odinioară Sfânta Cruce în Cetatea Sfântă, s-a păstrat de altfel acolo până astăzi în rânduiala slujbei din ziua de 14 septembrie. Cu timpul, sărbătoarea s-a întins și în părțile Constantinopolului (sec. V), unde ceremonialul ei a primit o nouă strălucire și dezvoltare, mai ales din sec. VII, de când Sf. Lemn a fost adus de la Ierusalim la Constantinopol (634-635), generalizându-se treptat, până prin sec. VI, în toată Biserica de Răsărit. În calendarul roman, sărbătoarea a fost introdusă de papa Serghie I (687-701), care era antiohian de origine, iar în Biserica Armeană, *Înălțarea Sfintei Cruci* face parte dintre primele cinci sărbători mai mari și are dată variabilă, fiind sărbătorită în Duminica cea mai apropiată de 14 septembrie (între 11-17 sept.).

Spre deosebire de alte praznice împărătești, *Înălțarea Sfintei Cruci* se serbează cu post, pentru că ea ne aduce aminte de Patimile și moartea Mântuitorului.

b) A doua sărbătoare importantă a Sfintei Cruci este *Duminica a treia din Postul Paștilor*, numită *Duminica Crucii*, cu dată variabilă, instituită la Constantinopol în sec. VIII.

Caracteristica slujbei din acest două sărbători principale ale Sfintei Cruci este ritualul scoaterii solemne și venerării sau închinării Sfintei Cruci, care are loc între Utrenie și Liturghie. El înlocuiește și amintește ceremonia liturgică a expunerii (arătării sau înălțării) solemne și a venerării generale a Sfintei Cruci, care avea loc odinioară la Ierusalim, apoi și la Constantinopol, în Vinerea Patimilor din cultul bizantin, dar a pierdut din importanța și strălucirea de odinioară, fiind eclipsată de ritualul posterior al Prohodului; în schimb, și-a păstrat amploarea și importanța din vechime la sirieni, la coptii egipteni și la armeni.

În calendarul ortodox mai avem încă două sărbători, mai puțin importante, ale Sfintei Cruci (fără serbare),

Cont. pe pag. 24

ȘTIRI DIN LUMEA ORTODOXĂ

"Ha'aretz Daily"

Luni, 13 August, 2001

A fost ales noul Patriarh Ortodox Grec al Ierusalimului.

Mitropolitul Irineu, care a slujit timp de 15 ani ca reprezentant al Patriarhiei Ortodoxe Grecești a Ierusalimului, în Biserica Ortodoxă Greacă cu sediul la Atena, a fost ales Patriarh al Patriarhiei Ortodoxe Grecești a Ierusalimului. Alegerea a avut loc luni, 13 august a.c.. El înlocuiește așadar pe Patriarhul Diodoros I care a trecut la cele veșnice pe 20 decembrie 2000.

Postul Patriarhului Ortodox al Ierusalimului, este cel mai important post al Creștinismului din țara Sfântă. Rezultatele alegerii vor fi prezentate spre aprobare oficială Iordaniei, Israelului și Autorității Palestiniene, după care noul Patriarh își va lua Oficiul Patriarhal în primire. În alegerile patriarhale de luni, 13 august a.c. au fost doua etape. În prima etapă cei 50 de ierarhi ai Patriarhiei, majoritatea de origine greacă, au ales trei candidați finaliști în persoanele mitropoliților Timotei, Irineu și Corneliu de pe o listă cu 15 candidați, alcătuită după moartea Patriarhului Diodoros I. Etapa a doua a constat în adunarea celor 17 ierarhi mai în vârstă ai Sfântului Sinod, toți greci de origine, care au ales pe unul dintre cei trei candidați prin vot secret.

Patriarhia Ortodoxă Greacă a Ierusalimului are sub controlul ei averi enorme care includ mii de hectare de pământ în Israel, West Bank, Gaza, Iordan, precum și în alte țări vecine, incluzând Turcia, Cipru și Grecia. De asemenea, Patriarhia are în proprietatea ei și controlează sute de imobile, precum; biserici, mănăstiri, instituții de învățământ, ateliere, fabrici, reședințe și străzi întregi cu diferite business-uri și magazine de desfacere. Ca rezultat al interesului mare care implică și o putere enormă a Patriarhului, o varietate a puterilor politice și economice de stat se implică în procesul alegerii. În ultimile luni a fost o luptă puternică de interese de la cele guvernamentale, la ale oamenilor de afaceri. Cel mai recent scandal a fost luna trecută când Ministrul de Justiție israelit Meir Sheetrit, a intervenit în treburile Patriarhiei, în numele Guvernului israelit, și a respins 5 dintre cei 15 candidați pentru postul de Patriarh. Decizia luată de mai multe oficialități de la biroul Primului Ministru Israelit Ariel Sharon și în Municipality Ierusalimului, a stârnit un val mare de proteste din partea Patriarhiei, care a apelat la Curtea Supremă de Justiție.

"Noi suntem de-a dreptul șocați și foarte mâniati de această decizie care este o evocare a regimelor despotice", se scrie într-o scrisoare a Patriarhiei adresată Primului Ministru Ariel Sharon. Două săptămâni mai târziu Ministrul de Justiție Meir Sheetrit și-a retras decizia luată mai înainte, pe care el o declarase de la început ca fiind irevocabilă, ireversibilă și finală.

Știre preluată de la ziarul israelit "Ha'aretz Daily"

scrisă de Danny Rubinstein, Corespondent al "Ha'aretz Daily", tradusă de Arhimandritul Theofan Koja

The Internet Jerusalem Post

Luni, 13 August, 2001

Patriarhia Ortodoxă Greacă a Ierusalimului a ales pe Mitropolitul Irineu I, în vârstă de 62 de ani, ca Patriarh ortodox al Țării Sfinte.

Irineu I s-a născut în insula Samos din Grecia și a fost ales în cele două tururi de scrutin. Luni pe 13 august a.c. în scrutinul final el a fost ales Patriarh de cei 17 mitropoliți care au votat prin vot secret la alegerile pentru postul de Patriarh ce au avut loc în interiorul Bisericii Sfântului Mormânt din Ierusalim, ridicată pe locul unde tradiția spune că a fost înmormântat cu trupul Domnul nostru Iisus Hristos. Patriarhia nu a dat amănunte despre alegeri și nu a făcut cunoscut cu câte voturi Mitropolitul Irineu a câștigat față de ceilalți doi candidați.

Săptămâna trecută Israelul a respins categoric candidatura a 5 mitropoliți dintre cei 15 candidați la postul Patriarhului Diodoros I care a trecut la cele veșnice pe 20 decembrie 2000. Candidatura Mitropolitului Irineu a fost una dintre cele 5 candidaturi respinse de Guvernul israelit. Irineu I a venit la Ierusalim în 1953 și a terminat studiile teologice acolo în 1963. El a fost reprezentantul Patriarhiei Ierusalimului la Atena din 1972, înainte de a se întoarce în Țara Sfântă nouă ani mai târziu pentru a deveni episcop și membru al Sfântului Sinod al Patriarhiei Ortodoxe Grecești a Ierusalimului. În discursul lui, ținut după alegerea în Scaunul Patriarhal, Irineu I a mulțumit ierarhilor și a transmis complimente speciale Regelui Abdullah al Iordanului și Liderului Palestinian Yasser Arafat. "Eu voi sluji în continuare Bisericii și voi sprijini poporul palestinian în cauza lui- cea dreaptă," a declarat noul Patriarh.

Biserica trebuie acum să aștepte aprobarea oficială a noului Patriarh de către Iordan și de către Autoritatea Palestiniană. Declarația lui nu menționează dacă Biserica va aștepta și aprobarea oficială a Israelului. Părintele Hristos Pizanti a spus că Patriarhul Irineu I se va întâlni astăzi după amiază cu Primul Ministru israelit Ariel Sharon. Potrivit unei legi care datează din vremea Împăratului Bizantin Justinian, care a stăpânit în secolul al 6-lea, guvernul din Țara Sfântă are dreptul să aprobe sau să respingă candidaturile pentru Oficiul Patriarhal. Lista candidaților a fost supusă aprobării guvernelor Israelului și Iordaniei, precum și Autorității Palestiniene. Potrivit autorităților bisericești, se socotește că sunt aproape o sută de mii de credincioși ortodocși care trăiesc în Țara Sfântă.

Știre preluată de la "The Internet Jerusalem Post" scrisă de Yoav Appel, corespondent al Agenției "Associated Press," tradusă de Arhimandritul Theofan Koja. ✽

TAINA MASLULUI

În strânsă legătură cu Taina Mărturisirii este Taina Maslului. Scopul ambelor taine este același, adică vindecarea credincioșilor de bolile de care suferă. Dar, în timp ce Taina Mărturisirii vindecă bolnavul de bolile sufletești - de păcatele sale - prin Taina Maslului el se tămăduiește, îndeobște, de bolile trupești, adaugându-se și cele sufletești, adică iertarea păcatelor.

Mântuitorul nostru Iisus Hristos în activitatea Sa mesianică a vindecat nenumărați bolnavi de bolile și neputințele lor. Pentru aceste tămăduiri El nu le cerea decât dorința de a se vindeca și credința în puterea Sa. Însă, de multe ori, odată cu tămăduirea bolilor trupești, El le ierta și păcatele (Matei IX, 2), cerându-le să nu mai greșească (Ioan V, 14). Ceea ce înseamnă că există o strânsă legătură între boală și păcat (Luca IV, 39), pentru că există o strânsă legătură, o influență reciprocă între suflet și trup.

Apostolii Domnului Hristos continuând opera mântuitoare a Învățătorului lor, au fost împuterniciți de El - să vindece pe membrii Bisericii de bolile și neputințele lor. În acest scop, a înființat Taina Maslului, împuternicind cu săvârșirea ei pe Apostoli și urmașii lor. Din aceste motive, credincioșii au pentru tămăduirea neputinței lor trupești pe lângă remediile medicale și un mijloc duhovnicesc de vindecare, anume: Taina Maslului.

Sfântul Maslu este acea taina în cadrul căreia prin ungerea cu untdelemnul sfințit de preoți, cu anumite rugăciuni, se coboară harul Duhului Sfânt peste bolnavul respectiv, i se iartă păcatele și se împărtășește totodată tămăduire trupească și/sau ușurarea durerilor și întărire sufletească.

Ungerea cu untdelemn era practică în religiile vechi, fie pentru cult, fie pentru vindecarea bolnavilor. La evrei, în Vechiul Testament, se aducea ca jertfă (Iesire XXIX, 40; Levitic, II, 4); pentru sfințirea lucrurilor trebuincioase la slujbe (Iesire XL, 9). Se întrebuinta și pentru sfințirea unor oameni în anumite împrejurări, pentru ungerea regilor și împăraților Saul (I Regi XV, 1), Solomon (III Regi I, 34); pentru ungerea preoților Aaron (Iesire XXIX, 7); pentru ungerea profeților Elisei (III Regi XIX, 16).

În Noul Testament se folosea ca medicament pentru ungerea bolnavilor, după cum ne arată pilda samarineanului milostiv, unde acesta unge cu untdelemn pe un rănit căzut între tâlhari (Luca X, 34). Domnul Hristos când a trimis pe Apostoli la propovăduire, într-o misiune de probă, le-a dat puterea de a vindeca pe bolnavi, ungându-i cu untdelemn: «Și scoteau mulți demoni și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și-i vindecau» (Marcu VI, 13).

Această practică a ungerii cu untdelemn a fost consfințită de Mântuitorul Hristos și ridicată la rangul de Taină, după învierea Sa. Acest fapt îl amintește Sfânta Scriptură, când spune că Domnul Hristos, după învierea Sa, S-a înfățișat pe Sine viu Apostolilor Săi

și li s-a arătat timp de patruzeci de zile «și vorbind cele despre împărăția lui Dumnezeu» (Fapte I, 3). Deci, în acest răstimp de patruzeci de zile a instituit Taina Maslului. Aceasta o confirmă faptul ca Sf. Iacov - ruda Domnului și episcopul Ierusalimului, îndemna pe creștini ca atunci când sunt bolnavi să solicite săvârșirea Tainei Sf. Maslu. «Este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii și să se roage pentru el, ungându-l cu untdelemn, în numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica și de va fi făcut păcate se vor ierta lui» (Iacov V, 14-15).

Din spusele Sf. Iacov se vede că este vorba de o Taină și nu despre o ungere obișnuită cu untdelemn, pe care o putea face orice credincios sau orice om și nu numai preoții. Nu este vorba nici de o ungere harismatică, adică o ungere cu vindecări minunate pe care o făceau unii credincioși, înzestrați cu această putere prin harul Duhului Sfânt - harismaticii: «Și unuia i se dă prin Duhul Sfânt cuvânt de înțelepciune... iar altuia darurile vindecărilor, întru același Duh» (I Corinteni XII, 8-9; Marcu XVI, 18).

Mai mult, această ungere cu untdelemn despre care vorbește Sf. Iacov, aduce după sine prin rugăciunea credinței - a preoților - nu numai vindecarea trupului ci și «iertarea păcatelor» prin harul Duhului Sfânt. Deci, untdelemnul și rugăciunea - partea externă - preoții ca săvârșitori - administratorul - ușurarea suferințelor sau chiar vindecarea lor, împreună cu iertarea păcatelor - partea supranaturală.

Avem toate elementele constitutive ale tainei. Ele ne dovedesc că Domnul Hristos a instituit Taina Maslului, împuternicind pe Apostoli și urmașii lor să o îndeplinească în cazul creștinilor bolnavi, pentru vindecarea lor.

Taina Maslului se administrează credinciosului bolnav sau la mai mulți bolnavi, - enoriasilor unei parohii, în anumite zile, - pentru vindecare de anumite boli și/sau iertarea păcatelor lor.

Ea se oficiază de șapte preoți - preoții Bisericii (Iacov V, 14) în conformitate cu cele șapte daruri ale Sfântului Duh (Isaia XI, 2-3). La nevoie pot oficia și doi sau chiar numai un preot.

«Rugăciunea credinței» o constituie partea formală a tainei și constă din repetarea rugăciunii: «Părinte Sfinte, Doctorul sufletelor...» de șapte ori, împreună cu șapte pericope evanghelice, șapte pericope din Apostol și alte rugăciuni. În răstimpul rugăciunii, se unge bolnavul cu untdelemnul sfințit, în prealabil, de preoți, prin repetarea rugăciunii de sfințire de șapte ori.

Taina Maslului este precedată - când se administrează unui bolnav - de Taina Pocăinței, când acesta este în măsură de a face mărturisirea. Prin Maslu se iartă bolnavului păcatele care, eventual, au fost uitate la mărturisire. După Taina Maslului bolnavul poate primi Taina Sfintei Euharistii.

Taina Maslului se administrează bolnavului care își

Cont. pe pag. 22

Taina Maslului

Cont. de la pag. 21

exprimă dorința de a o primi și este conștient spre a face mărturisire la Taina Pocăinței. Ea se administrează și bolnavului care este mai grav suferind, la dorința familiei acestuia și care garantează asupra dreptei credințe a bolnavului și de probabilitatea de a o fi primit dacă ar fi fost în posibilitatea de a se exprima.

În asemănare cu Taina Botezului, Maslul se oficiază și pentru copiii bolnavi, la cererea părinților. Și la bolnavii gravi și la copii, administrarea maslului se bazează pe faptul că Domnul Hristos a vindecat anumiți bolnavi în urma rugăciunii casnicilor lor. Vindecarea unui demonizat orb și mut (Matei XII, 22), vindecarea fiicei cananeiencei (Matei XV, 22-28).

Dar efectul tainei, adică vindecarea trupească a bolnavului nu este totdeauna evidentă; bolnavul nu se vindecă în mod automat, căci atunci taina ar deveni un act magic. Taina Maslului este o rugăciune adresată lui Dumnezeu și ca orice rugăciune, îndeplinirea ei depinde de atotștiința și bunătatea divină. Dumnezeu singur știe și hotărăște ce este folositor omului. Ea mai depinde și de credința bolnavului. Însă, prin Maslu, bolnavului i se iartă păcatele și dacă nu se vindecă trupest, simte o ușurare a suferințelor și o întărire sufletească.

La romano-catolici Maslul se numeste «extrema unctio», ungerea din urmă. El se administrează ca o hrană de întărire pentru plecarea bolnavului din aceasta viață. Însă, pentru credinciosul bolnav Taina are, psihologic vorbind, tocmai un efect contrar. Bolnavul se demoralizează, când i se oficiază Taina Maslului, știind că în curând va muri.

Protestantii neagă Maslului caracterul de taină, susținând că în afirmațiile Sf. Iacov (V, 14-15) este vorba de o ungere harismatică sau medicinală. De la ei s-au inspirat unii creștini din vremea noastră. Aceștia afirmă că Maslul nu este o Taină și deci nu se poate administra celor bolnavi, pentru că nicăieri în Sfânta Scriptură nu se arată că a fost instituită de Domnul Hristos. S-a amintit, că nu există un loc expres în Noul Testament unde să se arate că Domnul Hristos a instituit Taina Maslului. Dar puterea dată de Mântuitorul Apostolilor când au fost trimiși la propovăduire, în misiunea de probă, spre a unge pe bolnavi cu untdelemn și a-i vindeca (Marcu VI, 13), este un început al maslului, cum a fost botezul Domnului Hristos pentru botezul creștin. Maslul a fost instituit de Domnul Hristos, după Înviere, în răstimpul celor patruzeci de zile, până la Înălțarea Sa la cer (Fapte I, 3).

Afirmațiile Sf. Iacov (V, 14-15) care arată clar elementele unei taine și faptul că ea se savârșea în timpul Apostolilor sunt probă neîndoielnică a Maslului care provine de la Mântuitorul Hristos; iar noi suntem datori a-i crede pe ei. Necrezând în Apostoli nu credem nici în Domnul Hristos. «Cel ce vă ascultă pe voi pe Mine Mă ascultă» (Luca X, 16). Deci, Taina Maslului provine de la Domnul Hristos.

Se mai afirmă că Taina Maslului n-a existat nicicând ca taină, ci ea a fost pe timpul Mântuitorului și Apostolilor ca o ungere harismatică pe care ucenicii Domnului Hristos o îndeplineau prin puterea dată lor de către Mântuitorul sau de către Duhul Sfânt și prin care ei vindecau pe cei bolnavi fie ungându-i cu untdelemn, fie punându-și mâinile peste ei. Astfel, în misiunea de probă, Apostolii ungeau pe bolnavi cu untdelemn și-i vindecau (Marcu VI, 12-13). După Înviere, Domnul nostru Iisus Hristos le dă împuternicirea Apostolilor de a vindeca pe bolnavi și prin punerea mâinilor: «pe bolnavi mâinile își vor pune și se vor face sănătoși» (Marcu XVI, 18). Asemenea vindecare harismatică a savârșit și Sf. Ap. Pavel în insula Malta, vindecând «de friguri și urdinare cu sânge» pe tatăl conducătorului insulei, prin punerea mâinilor peste el unită cu rugăciune (Fapte XXVIII, 8). Deci nu este necesară în chip special ungerea cu untdelemn, ci în mod deosebit rugăciunea.

Evident, Apostolii, prin harismele lor speciale făceau vindecări în mod extraordinar, minunat, cu undelemn și fără untdelemn, prin rugăciuni și punerea mâinilor. Aceasta nu înseamnă că nu există Taina Maslului sau că la această Taina lipsește untdelemnul. Sf. Iacov (V, 14-15) arată în mod expres că de la această Taină nu putea lipsi undelemnul, care era materia Tainei, cum este apa la botez și pâinea și vinul la Sfânta Euharistie.

Untdelemnul, precum s-a arătat, trebuie sfințit de preoți, și apoi se unge bolnavul. Aceasta întărește faptul că Maslul este o Taină și nu o ungere medicinală pe care o poate face orice credincios, ungând bolnavul cu untdelemn obișnuit.

În sfârșit, se mai susține de către aceiași creștini, inutilitatea Maslului pe motiv că nu toți bolnavii cărora li se oficiază Maslul se vindecă, iar unii chiar mor.

Efectul Maslului este iertarea păcatelor și întărirea sufletească a bolnavilor, precum și vindecarea trupestă. Însă, vindecarea trupestă nu se îndeplinește la toți bolnavii la fel, pentru că aceasta este în funcție de credința bolnavului și de atotștiința lui Dumnezeu, care hotărăște așa precum socotește că este bine pentru bolnav. Taina nu este un act magic spre a vindeca pe toți. Ea nu este un leac universal contra morții. Cei care primesc Taina Maslului se întăresc sufletește și chiar dacă pleacă dintre noi, sunt mai liniștiți, mai împăcați sufletește, decât cei cărora nu li se administrează această Taină.

Taina Maslului a fost practică - precum s-a amintit - dintru început în Biserică, cu mult folos pentru creștini, și o amintesc Origen, Sfântul Ioan Gură de Aur, și Papa Inocențiu I. Și astăzi este necesară pentru credincioșii bolnavi, căci pe lângă medicamentele care vindecă trupul este nevoie și de întărirea sufletului, de ridicarea moralului aceluia care suferă. ✱

Pr. Prof. I. Constantinescu, articol preluat din "Îndrumător pastoral - Din tezaurul credinței noastre", pag. 120-123.

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ LA ÎNCEPUTUL MILENIULUI III

— PREZENTARE STATISTICĂ —

Biserica Ortodoxă Română este autocefală (1885) și organizată ca **Patriarhie (1925)**, cu titulatura Patriarhia Română.

I. Foruri centrale deliberative și executive

— Cea mai înaltă autoritate a Bisericii Ortodoxe Române pentru toate problemele dogmatice și canonice, precum și pentru cele bisericești de orice natură este **Sfântul Sinod**, format din ierarhii în funcțiune (mitropoliți, arhiepiscopi, episcopi, episcopi vicari și arhieriei vicari);

— Între sesiunile Sfântului Sinod funcționează **Sinodul Permanent**, alcătuit din Patriarh, mitropoliții în funcțiune și secretarul Sfântului Sinod;

— Organismul reprezentativ central al Bisericii Ortodoxe Române, pentru toate problemele administrative și economice și pentru cele care nu sunt de competența Sfântului Sinod este **Adunarea Națională Bisericească**, formată din membrii Sfântului Sinod și din câte trei reprezentanți ai fiecărei eparhii (un cleric și doi mireni), desemnați de adunările eparhiale respective pe termen de patru ani;

— Organismul suprem administrativ, atât al Sfântului Sinod, cât și al Adunării Naționale Bisericești este **Consiliul Național Bisericesc**, alcătuit din trei clerici și șase mireni, aleși de Adunarea Națională Bisericească pe termen de patru ani și din consilierii administrativi patriarhali ca membri permanenți.

— **Prea Fericitul Părinte Patriarh** este președintele acestor organisme de conducere ale Bisericii Ortodoxe Române.

II. Organizare administrativă și personalul de cult deservent

— Patriarhia Română cuprinde **cinci Mitropolii** în țară cu **10 arhiepiscopii** și **13 episcopii**, **143** de protopopiate, **13 279** de parohii și filii, în care slujesc **9 436** de preoți și **115** diaconi;

— În jurul granițelor României și în Diaspora, în jurisdicția Patriarhiei Române funcționează **2 mitropolii** (Mitropolia Basarabiei și Mitropolia Ortodoxă Română pentru Germania și Europa Centrală), **2 arhiepiscopii** (Arhiepiscopia Ortodoxă Română pentru Europa Occidentală și Arhiepiscopia Ortodoxă Română din America și Canada) și **2 episcopii** (Episcopia Ortodoxă Română din Ungaria cu sediul la Gyula și Episcopia Ortodoxă Română din Iugoslavia cu sediul la Vârșeț).

— La ultimul recensământ efectuat (1991), **19 802 389 de români** (86,8% din populația României) și-au declarat apartenența la Biserica Ortodoxă Română;

III: Viața monahală

— În cuprinsul Patriarhiei Române funcționează **381** mănăstiri, **139** schituri și **11** metocuri, în care viețuiesc **2 704** de călugări și **4 828** de călugărițe.

IV. Învățământul teologic ortodox

1. Învățământul teologic preuniversitar

În cuprinsul Patriarhiei Române funcționează:

— **37** Seminarii teologice liceale (7 monahale) cu **5 867** de elevi;

— **9** Școli postliceale teologico-sanitare cu **834** de elevi;

— **19** Școli de cântăreți bisericești cu **807** de elevi;

— În seminariile teologice liceale studiază ca bursieri **155** de elevi din Republica Moldova, **24** din Ucraina (Bucovina de nord), **24** din Iugoslavia

2. Învățământul teologic universitar

Este organizat în cadrul a **15** centre universitare în **15** Facultăți de teologie cu 9 specializări:

— Teologie pastorală (**12** centre universitare);

— Teologie-Litere (**14**);

— Teologie-Asistență socială (**10**);

— Teologie-Patrimoniu cultural (**3**);

— Teologie-Istorie (**3**);

— Teologie-Limbi clasice (**1**);

— Teologie-Pictură bisericească (**1**);

— Teologie-Comunicare și slujire prin limbaj mimico-gestual (Pitești);

— Numărul studenților din învățământul teologic universitar este de aprox. **9235**, dintre care peste **4382** la Teologie pastorală;

— În instituțiile de învățământ superior teologic studiază **152** de studenți bursieri din Republica Moldova, **19** din Ucraina (Bucovina de nord), **4** din Statele Unite ale Americii, **2** din Germania, **6** din Iugoslavia, **1** din Italia, **1** din Franța;

— **5** Facultăți de Teologie (București, Sibiu, Iași, Cluj, Oradea) organizează cursuri de studii aprofundate (masterat) cu **179** de cursanți (**5** din Republica Moldova);

— **4** Facultăți de Teologie (București, Sibiu, Cluj, Oradea) organizează cursuri de doctorat cu **65** de doctoranzi (**2** din Republica Moldova);

3. Învățământul religios în școlile publice

— **10 840** profesori de religie (preoți și laici), studenți și profesori cu atestat de religie, predau religia în școlile publice.

— pregătirea personalului didactic pentru predarea religiei în școli se realizează în cadrul Facultăților de

Cont. pe pag. 24

Biserica Ortodoxă ...

Cont. de la pag. 23

Teologie, secția Teologie-Litere;

— perfecționarea profesorilor de religie se face în cadrul Facultăților de teologie din București, Sibiu, Iași, Cluj, Craiova, Oradea, Arad, Pitești și Timișoara.

V. Activitatea misionară, socială și filantropică.

— 169 de preoți asigură asistența religioasă în spitale, 55 în armată și alte structuri militare, 34 în penitenciare, 33 în azile și orfeline

— Biserica Ortodoxă Română deține 15 instituții proprii de asistență socială pentru copii (anexa 1), 11 pentru bătrâni (anexa 2), 12 unități de asistență medicală, farmaceutică și stomatologie (anexa 3) și 19 pentru persoanele sărace (anexa 4);

— În cadrul rețelei de asistență socială a Bisericii în curs de dezvoltare își desfășoară activitatea 61 de asistenți sociali teologi;

VI. Situația locașurilor de cult

— Viața liturgică și de cult în slujba credincioșilor se desfășoară în 12 676 locașuri de cult parohiale și filiale;

— 204 de parohii nu au încă locas de cult; În anul 1999,

— s-a pus piatra de temelie la 246 de noi lăcașuri de cult, la 749 au continuat lucrările de construcție, 351 sunt în curs de pictare și au fost date în folosință 197 biserici;

— în instituțiile bugetare există 110 capele în spitale, 44 în unități militare, 33 în penitenciare, 20 în unități școlare, 17 în azile și orfeline și 3 în centre de reeducare;

VII. Activitatea editorială

— 5 reviste și publicații centrale;
— 26 reviste și publicații eparhiale
— 17 reviste și publicații parohiale și mănăstirești
— 92 de titluri de carte teologică religioasă, de istorie și spiritualitate publicate în Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și în editurile eparhiale;

VIII: Colecții muzeale de artă și sedii pentru conservarea cărții de patrimoniu și a obiectivelor vechi bisericești

Sunt organizate:

— 17 la centrele eparhiale;
— 81 la mănăstiri;
— 88 la parohii;
— 11 la protopopiate,
— 6 în alte instituții bisericești

Numărul total al acestora este de 203. *

Sfânta Cruce

Cont. de la pag. 19

și anume:

c) Ziua de 1 august, care coincide cu începutul postului Sântă-Măriei și se numește *Scoaterea Cinstului lemn al cinstitei și de viață făcătoarei Cruci*, în amintirea liberării minunate a grecilor din robia saracinilor, pe timpul împăratului Manuel Comnean (sec. VII), cu ajutorul Sfintei Cruci.

La Constantinopol se serba prin procesiunea cu lemnul Sfintei Cruci. În unele biserici (rusești) se face sfințirea apei mici.

d) Altă sărbătoare (fără ținere) a Sfintei Cruci este la 7 mai, când prăznuim *pomenirea arătării semnului Sfintei Cruci pe cer în timpul împăratului Constantie* (fapt petrecut probabil la 351 și relatat într-o scrisoare a Sfântului Chiril al Ierusalimului către împăratul Constantie). Slujba zilei amintește acest eveniment, slăvind Sfânta Cruce (vezi Mineiul pe mai, ziua 7).

e) În cadrul Octoiului, avem, de asemenea, două zile pe săptămână consacrate cinstirii speciale și permanente a Sfintei Cruci în serviciul divin zilnic al Bisericii Ortodoxe, și anume *miercurea și vinerea*. În aceste zile, cântările Octoiului de la toate glasurile, care se combină cu cele ale sfinților din Minei, cinstesc Patimile Domnului și Crucea Răstignirii, instrumentul pătimirii Lui și altarul pe care Iisus S-a adus pe Sine jertfă pentru mântuirea lumii. *

* Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, articol preluat din "Liturgica Generală," București, 1985, pag. 260-270.

SOLIA — THE HERALD
PO BOX 185
GRASS LAKE MI 49240-0185
USA

Periodicals
Postage Paid
at Jackson
and additional
offices

S128
P331

*****ALL FOR ADC 945

SAMPLE
ORTHODOX INSTITUTE LIBRARY
2311 HEARST AVE
BERKELEY CA 94709-1319